

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Budai Campus

Gazdálkodási és menedzsment Szak

**A XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT SZEREPE A
HELYI GAZDASÁG FEJLŐDÉSÉBEN**

Belső konzulens: Dr. Villányi Judit
egyetemi docens

Készítette: Korompai Gergely
G9I8Y6
levelező képzés

Intézet/Tanszék: Agrár és Élelmiszergazdasági
Intézet, Közgazdaságtani és
Természeti Erőforrások
Tanszék

Budapest

2023

Tartalomjegyzék

Bevezetés	3
1 A magyar államháztartás rendszere.....	4
1.1 A költségvetés tervezése, alapelvei	7
1.2 Önkormányzati alrendszer	10
1.3 Az önkormányzatok feladatai, hatáskörei	11
1.4 A helyi önkormányzatok szervei	12
1.5 Helyi gazdaságfejlesztés	15
1.6 Gazdasági program tervezése.....	16
2 Budapest XVI. kerülete	17
2.1 A helyi önkormányzat költségvetése	20
2.2 Kötelező és önként vállalt feladatok.....	23
2.3 Gazdálkodó szervezetek	24
3 Módszertan	30
3.1 Kérdőív	30
3.2 Interjú.....	44
3.3 Hipotézisek	48
4 Következtetések, javaslatok.....	52
5 Összefoglalás	55
6 Irodalomjegyzék	56
7 Mellékletek	59
7.1 1. sz. melléklet: Felhasznált kutatási kérdőív.....	59
7.2 2. sz. melléklet: Táblázatok.....	67
7.3 3. sz. melléklet: Táblázatok jegyzéke	74
7.4 4. sz. melléklet: Ábrák jegyzéke.....	74
8 Függelékek	76

Bevezetés

Szakedolgozatom témája, a helyi önkormányzatok költségvetési és vagyongazdálkodása, az önkormányzatok vállalkozási tevékenysége, ezen belül Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzatának gazdálkodási tevékenységét mutatom be. 2021 óta dolgozom az önkormányzatnál, ezért adott volt a lehetőség, hogy a munkahelyemen keresztül mutassam be a választott témát.

Az önkormányzatok gazdasági tevékenysége hasonlít a gazdasági társaságokhoz, programját a költségtervezésen keresztül tudja megvalósítani. A **2011. évi CXCV. tv. az államháztartásról** biztosítja az áttekinthető, hatékony gazdálkodást az önkormányzatoknál.

Szakedolgozatomat első felében bemutatom a magyar államháztartás rendszerét, kiemelten az önkormányzatok alrendszerét, a második felében a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzatának gazdálkodási tevékenységét és programját. A gazdasági program keretében megalkotott fejlesztési elképzeléssel összefüggésben egy interjú segítségével megvizsgáltam a covid-járvány és a gazdasági válság okozta nehézségeket is, illetve készítettem egy kérdőívet, melyet XVI. kerületi lakosok, illetve a kerülettel kapcsolatban álló személyek töltöttek ki a helyi gazdasági helyzetre vonatkozóan.

A dolgozat célja, a kerület költségvetésének bemutatása és az önkormányzat szerepének vizsgálata a helyi gazdaság fejlődésében. Fontos szempont a költségvetés és az előirányzatok adatainak rendszerbe foglalása, táblázatokon és diagrammokon történő szemléltetése, a helyi vállalkozások gazdasági teljesítménye és a társadalmi jólét vizsgálata.

1 A magyar államháztartás rendszere

Az állam gazdálkodási tevékenysége, mely során bevételeit az állami költségvetésbe gyűjti, hogy később felhasználhassa kiadásai fedezésére.

Magyarországon **1989-ben valósult meg az államháztartási ellenőrzés szabályozásának kialakulása**, ekkor jött létre az Állami Számvevőszék (ÁSZ.). Az államháztartás gazdálkodási rendszerében az 1992-ben elfogadott államháztartási törvény (**1992. évi XXXVIII. tv. – továbbiakban Áht.**) hozott meghatározó előrelépést, mely alapvetően szabályozta a költségvetési rendszer kereteit. Fontos eljárási szabályokat fektetett le a költségvetés tervezése, végrehajtása, a költségvetési intézmények létrehozása, irányítása, működése és gazdálkodása szempontjából. Az Áht. rendelkezett a költségvetési ellenőrzésről, melynek végrehajtását a 15/1999. (II. 5.) kormányrendelet szabályozta. A szabályozás kiterjedt a kormányzati és felügyeleti ellenőrzésre, valamint a költségvetési szervek belsőellenőrzési rendszerére. (Rózsa, 2015)

Az államháztartás funkciói

Az államháztartás három alapvető funkcióval rendelkezik. A tradicionális funkció feladatai az államhatalmi, államigazgatási és igazságszolgáltatás a rendvédelmi szervek és az önkormányzatok által. Ide tartozik a jogalkotás, jogalkalmazás, honvédelem és a belső rend védelme. A szociális funkció keretében működik az egészségügyi és szociális ellátórendszer, nyugdíj és egészségbiztosítás, oktatási rendszer és a munkanélküliség kezelése is.

1. ábra: Az államháztartás funkciói

Forrás: Saját szerkesztés

A gazdaságpolitikai funkció kiterjed az egész ország gazdaságára, mivel az állam a gazdaság többi szereplőjét is képes befolyásolni ennek szabályozásával. Ezen belül is három alapvető funkcióval rendelkezik:

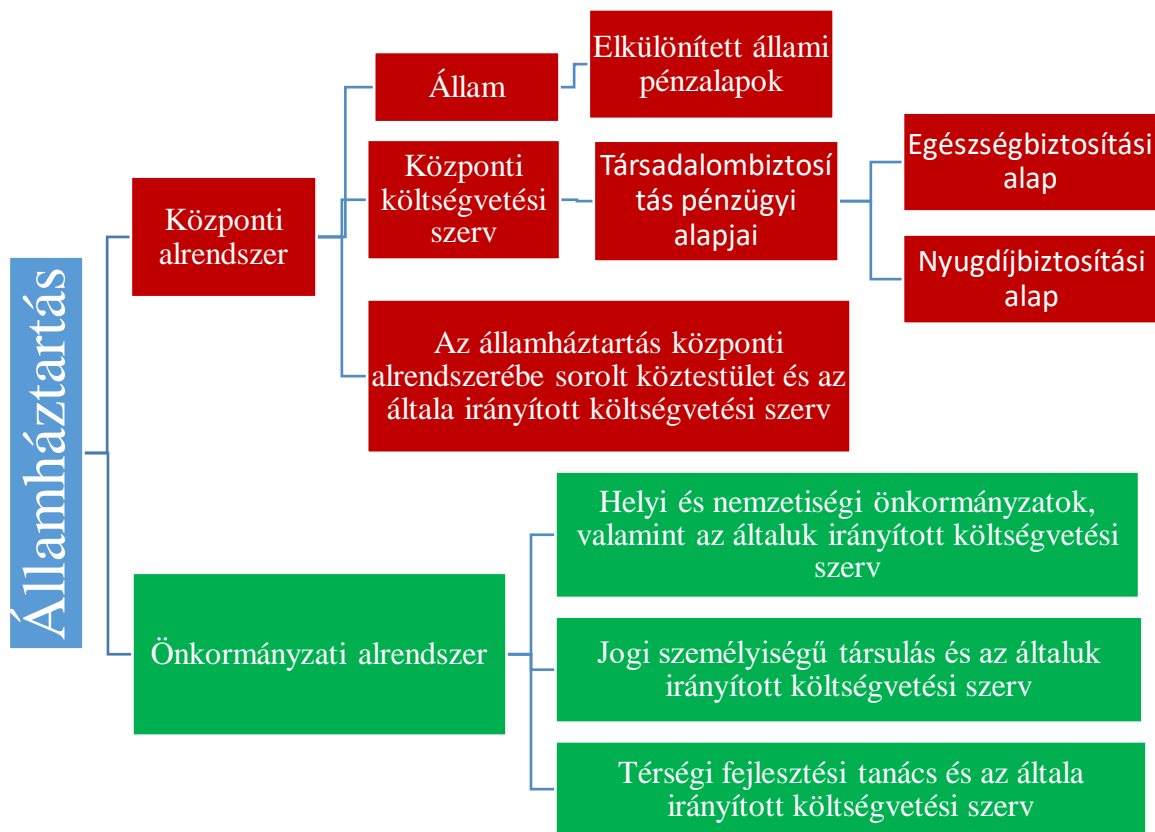
2. ábra: Gazdaságpolitikai funkció

Forrás: Saját szerkesztés

Az allokációs funkció során az állam, az erőforrások megszerzésével úgy biztosítja a közszolgáltatást, hogy a magánjavakat közjavakká alakítja át. Az elosztási funkció keretében, az állam igyekszik a jövedelemkülönbségből adódó aránytalanságokat korrigálni. Ezt úgy tudja megvalósítani, hogy az adó, vagy illeték formájában elvont összegből a szociális juttatást finanszírozza. Az állam stabilizációs funkciót lát el, mert képes a gazdasági folyamatokba beavatkozni, ennek célja a gazdasági növekedés biztosítása. (Rózsa, 2015)

Az államháztartás alrendszerei

A magyar államháztartás rendszere két alrendszerből áll, melyek a Központi alrendszer, valamint az Önkormányzati alrendszer. Az ábrán szemléltetett módon további alrendszerek tartoznak hozzájuk:

3. ábra: Az államháztartás alrendszerei

Forrás: Saját szerkesztés

Központi alrendszer

A magyar államháztartás központi alrendszere a központi kormányzati szervezetek által bonyolított állami bevételek és kiadások rendszerét jelenti. Az alrendszerbe tartozik a Miniszterelnöki Kabinet, a Minisztériumok, a Költségvetési Tanács, valamint a Pénzügyminisztérium és annak leányvállalatai. A központi alrendszer feladata a központi költségvetés tervezése, előkészítése és ellenőrzése, valamint a költségvetési bevételek és kiadások biztosítása.

Központi költségvetés

A központi költségvetés az államháztartás központi elemét képezi, melynek részei az elkülönített állami pénzalapok, valamint a társadalombiztosítási alapok.

A központi költségvetés, az állam finanszírozásához szükséges kiadások és bevételek egy naptári évre vonatkozó előirányzata, minden pénzforgalom szigorú számadás mellett történik. Az előirányzat bevételi és kiadási oldalon is módosítható, de a jóváhagyott előirányzattól való

eltérést a 368/2011. (XII. 31.) Kormányrendelet szabályozza. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a még el nem fogadott előirányzatban lehetőség van változtatni, de az elfogadott költségvetési tervben foglalt kötelezettségvállalás esetében a pénzügyi teljesítésnek legkésőbb a költségvetési év december 31-éig meg kell történnie.¹ Tárgyéven túli fizetésre kizárólag a költségvetési szerv és a fejezeti költségvetésű előirányzat esetében van lehetőség, ha a kötelezettségvállalás a következő naptári év június 30-áig teljesül, illetve határozatlan idejű, vagy a június 30-át meghaladó fizetési kötelezettségvállalás esetében, de ennek teljesítése már a következő év költségvetésében is szerepelni fog.²

Önkormányzati alrendszer

A magyar önkormányzati alrendszer a helyi önkormányzatok által bonyolított állami bevételek és kiadások rendszerét jelenti. Az önkormányzati alrendszerbe tartoznak a megyei és a települési önkormányzatok, valamint az önkormányzati vállalatok és intézmények. Az önkormányzati alrendszer feladata a helyi költségvetések tervezése, előkészítése és ellenőrzése, valamint a helyi költségvetési bevételek és kiadások biztosítása. Az önkormányzati alrendszernek biztosítani kell a helyi szükségleteknek megfelelő szolgáltatásokat és a helyi közösségek fejlesztését. (Rózsa, 2015)

1.1 A költségvetés tervezése, alapelvei

A költségvetés tervezésének lényege, hogy előre látható módon, milyen és mekkora bevételi forrásokra van szükség annak érdekében, hogy az állami kiadásokat finanszírozni lehessen. Alapelvei a valódiság, amely azt jelenti, hogy a bevételek meghatározásának közgazdaságilag megalapozottnak és a közfeladatok ellátásához indokolt mértékűnek kell lennie. A felhasználási kööttség alapján biztosítani kell, hogy a források, a tervezés során kijelölt célra legyenek felhasználva, és az áttekinthetőség elvét követve a beszámolás során teljes mértékben átlátható legyen, a költségvetési éveket össze lehessen hasonlítani. A költségvetés tervezésének két iránya van. A fő számokat a kormány határozza meg, a részletes előirányzatok kidolgozása

---

¹ 2011. évi CXCV. törvény az államháztartásról 36. §

² 368/2011. Kormányrendelet az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról 46. §

intézményi szinten kezdődik. A tervezési folyamat kidolgozása során, a bevételi és kiadási előirányzatokat tervezési módszerek használatával állapítják meg.

A költségvetési törvényben szereplő bevételek és kiadási előirányzatok:

4. ábra: A költségvetés tervezésének előirányzatai

Forrás: Saját szerkesztés

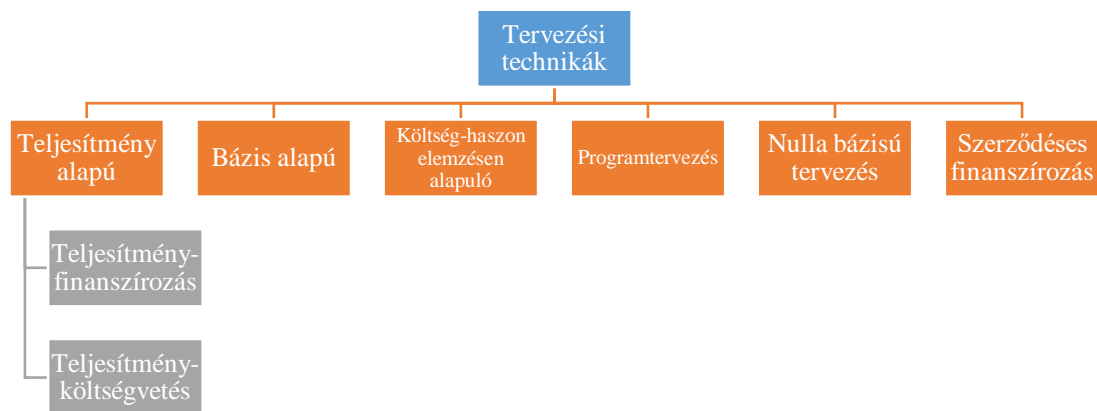
A költségvetés tervezésnél minden olyan állami bevételt és kiadást, melyet a törvény nem sorol más előirányzat közé, központi kezelésűnek nevezünk. A nem központi kezelésű szervek sajátos, ágazati kötelezettségei ellátásához szükséges költségvetést a fejezeti kezelésűek közé soroljuk, a társadalombiztosítás működéséhez szükséges bevételek és kiadások a társadalombiztosítási pénzügyi alapba tartoznak, továbbá az államháztartáson kívüli forrásokból történő finanszírozásra szolgálnak az elkülönített állami pénzalapok, végül az államháztartás központi alrendszerébe sorolható költségvetési szervek előirányzatai közé tartoznak a költségvetési szervek bevételei és kiadásai.

A költségvetés tervezés módszerei

A finanszírozás tárgya alapján megkülönböztetünk intézményi, feladathoz kötött és normatív finanszírozást. Az intézményi finanszírozás, az adott intézmény működtetéséhez szükséges kiadások fedezésére szolgál, melyet az előző költségvetési év alapján számolnak ki. Ez egy bázisalapú tervezési módszer, mely manapság elavultnak számít, mivel nem veszi figyelembe az intézmény feladataihoz szükséges erőforrásokat. A feladat-finanszírozás módszer lényege, hogy az intézményi finanszírozással szemben, a feladatot veszik alapul és ehhez rendelik hozzá az intézményt. Ez a módszer sokkal hatékonyabb, azonban a feladat ellátásához szükséges erőforrások kiszámításához, megtervezéséhez sokkal több információra van szükség. A normatív finanszírozás esetében, az egységhez kapcsolt mutatószámok alapján tervezhető meg

a finanszírozási szükséglet. A feladat-finanszírozáshoz képest egyszerűbb megtervezni, ugyanakkor kizárólag feladatmutatóval rendelkező szerveknél lehet alkalmazni.

5. ábra: Tervezési technikák

Forrás: Saját szerkesztés

A teljesítmény alapú tervezésen belül két módszert különböztetünk meg, a *teljesítmény-finanszírozás* közvetlenül a teljesítményhez kötött, ennek mérésére különböző indikátorok kerülnek meghatározásra. A *teljesítmény-költségvetés* ugyanezt a módszert alkalmazza, azonban a politikai döntéshozók nem kizárólag a mérőszámok alapján, de annak figyelembe vételével állapítják meg a támogatás mértékét. A bázis alapú tervezés az előző költségvetési évet alapul véve, korrigálja az inflációt és szükséges strukturális változásokat eszközöl. Előnye, hogy minden költségvetési szervnél alkalmazható és garantálja a feladatok folytonosságát. Hátránya pedig, hogy a tervezés az intézményre és nem a feladatra irányul, ezért új feladatok kezelésére is csak korlátozottan képes. Költség-haszon elemzésen alapuló technikának nevezzük azt a módszert, amely cash-flow kimutatás alapján méri az egységre vetített költség és az abból származó nyereség kapcsolatát. A programtervezési technika alkalmazása során, a forrásokat kormányzati programokhoz kötik, a tervezési folyamat három szakaszra bontható. A *tervezési* szakaszban meghatározzák a feladatokat, az *elemzés* során a kivitelezéshez szükséges programot, végül *hozzárendelik az előirányzatot*. A nulla bázisú tervezés lényege, hogy három költségvetési javaslat készül. Az első változatban az előző év költségvetésével számolnak, a másodikban az előző évhez képest csökkentett finanszírozással, a harmadik esetében pedig nagyobb költségvetéssel terveznek. Szerződéses finanszírozás esetén szerződésben rögzítik a finanszírozás paramétereit. (Pap, 2013)

1.2 Önkormányzati alrendszer

„Az önkormányzat olyan különleges politikai es közjogi szervezet, amely a nagypolitika terrénumát képező állam - mint különleges hatalmi kényszerítő eszközökkel rendelkező politikai szervezet - és az egyén vagy annak legszűkebb szemtől szembeni társadalmi kapcsolatokkal rendelkező csoportja, illetve közössége között helyezkedik el.” (Bódi Ferenc – 2020 - *A helyi önkormányzatok születése Magyarországon 11. oldal*)

Az önkormányzatok kialakulás a középkor elejére tehető, amikor a feudális állam hatalma még nem terjedt ki az egész országra, több autonóm terület – élükön a hűbérurakkal – voltak a helyi hatalom gyakorlói. Ebben az időben a közösségeknek nem voltak érdemi jogosítványaik. A függetlenedést elősegítette a kommunák kialakulása, mely során a közösségek különböző kiváltságokat kaptak a királytól, saját rendeleteket, szabályokat hoztak létre. Az autonómia fejlődése városenként eltérő volt, azonban általánosan kijelenthető, hogy a társadalom berendezkedése még mindig a feudális jogokon alapult. Az állam, a hatalom központosítása érdekében az autonómiákat tartományokba, megyékbe sorolta, ennek során a korábban kapott királyi kiváltságok is érvényüket veszítették. Ez jelentette a fordulópontot a helyi önkormányzatok életében, mert közvetlen kapcsolatba kerültek a központi hatalommal és ez határozta meg későbbi fejlődésüket. A XIX. század elején mérföldkőnek számítottak I. Napóleon francia császár és Karl von Stein báró, porosz főminiszter intézkedései. Karl von Stein báró, az állam egységesítésére tett törekvéseinek alapját az önálló önkormányzatok képezték, I. Napóleon császár pedig a municipiumok felszámolásával és a departments rendszer bevezetésével egységesítette országa közigazgatását. A fejlett európai államok, az új, modern közigazgatás szerint egységes rendszerbe sorolták a korábbi autonóm önkormányzatokat. A század elején bekövetkezett változásokat követően két önkormányzat típus alakult ki: **Integrált települési önkormányzati rendszer** többnyire Észak- és Nyugat-Európa nagyvárosaiban alakult ki. Jellemzője, hogy a közszolgáltatások minden funkciójával rendelkezik. **Fragmentált települési önkormányzati rendszer** Franciaországban, Dél- és Közép-Európában jött létre. Ebben a rendszerben nincsenek komplex feladatokat ellátó helyi önkormányzatok, helyettük települési önkormányzati társulások jöttek létre, melyek funkciójukat a magasabb szintű területi önkormányzatok segítségével tudják ellátni. (Bódi, 2020)

Magyarországon a rendszerváltás után az 1586 tanácsból, 3100 helyi önkormányzat jött létre. Az Észak- és Nyugat-európaihoz hasonló, közepesen integrált tanácsrendszert felváltó önkormányzati rendszerben az önkormányzatok a korábbi tanácsi feladatok mellé újakat

kaptak. A magyar önkormányzati rendszer alkalmazza az integrált és a fragmentált önkormányzati modellek elemeit, ezért vegyes önkormányzati rendszernek nevezzük. (Bujdosó, 2008)

A helyi önkormányzatok és helyi kisebbségi önkormányzatok az államháztartás szerves részét képezik. A központi költségvetésből biztosított támogatások mellett, saját bevétellel is rendelkeznek, melyek főként a helyi adókból származnak. Önállóan működnek és a jogszabályok betartásával, az önkormányzati vagyonnal is önállóan gazdálkodnak. Működésüket Magyarország Alaptörvénye és a helyi önkormányzatokról szóló 2011. évi CXCV. törvény szabályozza. Magyarország területe közigazgatásilag fővárosra, (a főváros kerületekre), megyékre, városokra és községekre bontható. Minden települési szinten önkormányzat működik, sajátos típust a kisebbségi és településrészi (kerületi) önkormányzatok jelentenek. A törvény lehetővé teszi város szinten kerületek kialakítását, de a főváros kivételével más településen ez nem történt meg. A Központi Statisztikai Hivatal 2021-es kimutatása alapján, jelenleg 3178 önkormányzat működik országosan. (Rózsa, 2015)

1.3 Az önkormányzatok feladatai, hatáskörei

A helyi önkormányzatoknak vannak kötelező és önként vállalt feladatai. A helyi önkormányzati törvény³ részletezi azokat a feladatokat, amelyeket a települési önkormányzatok **kötelezően** végeznek, vagy **önkéntesen** végezhetnek. Az önként vállalt feladatok nem akadályozhatják a kötelezően meghatározott önkormányzati feladatok és hatáskörök gyakorlását. A törvény részletesen felsorolja a kötelező feladatokat, többek között településüzemeltetés, fejlesztés, szociális ellátás, környezetvédelem, hulladékgazdálkodás. Az egyes önkormányzatok feladatai adottságtól függően eltérőek lehetnek, ezért a törvény a benne foglaltakon kívül, egyéb közfeladat ellátását is megállapíthatja egy helyi önkormányzatnál. Minden olyan feladat, amit a törvény nem rendel kötelezően végzendő feladatnak, **önként** végzett feladatnak minősül. Az önként vállalt feladatok önkormányzatonként eltérőek, ezek lehetnek helyi támogatások, képzések vagy a helyi sajtó finanszírozása.

---

³ 2011. évi CLXXXIX. tv. Magyarország helyi önkormányzatairól

1.4 A helyi önkormányzatok szervei

A **képviselő-testület** tagjait a választópolgárok 5 évre választják, akik a helyi önkormányzat feladatait és hatásköreit gyakorolják. A képviselő-testületet a **polgármester** vezeti, akit szintén 5 évre bíznak meg a választópolgárok. A polgármester vezeti, egyben tagja a képviselő-testületnek, részt vesz a döntéshozatalban és a testület működése szempontjából képviselőnek számít. Ezen felül a polgármester irányítja a polgármesteri hivatalt, a jegyző az alpolgármester(ek) és különböző önkormányzati intézményvezetők vonatkozásában munkáltatói jogokat gyakorol. A **polgármesteri hivatal** a jegyző vezeti, a hivatal feladata a helyi közügyek végzése, az állami szervekkel és más önkormányzatokkal való együttműködés. A **jegyzőt** a polgármester nevezi ki határozatlan időre, helyettese az alegyző(k). Feladata a polgármesteri hivatal dolgozói és az aljegyző(k) tekintetében a munkáltatói jogkör gyakorlása, államigazgatási ügyekben való döntés és a képviselő-testületi üléseken való részvétel annak érdekében, hogy a testületi döntések megfeleljenek a törvényi előírásoknak. Különböző feladatok ellátására a képviselő-testület **bizottságok**at hoz létre, melynek tagja, vagy elnöke nem lehet a polgármester. Kötelező érvényű, hogy 2000 főt meghaladó lélekszámú településen pénzügyi bizottságot kell létrehozni, 1000 főt meg nem haladó esetben a kötelező bizottsági feladatokat egy bizottság is elláthatja, 100 főt meg nem haladó településen pedig a képviselő-testület gyakorolja a bizottsági feladatokat is. (Iván, 2019)

Település, kerület	Megye	Megyei jogú város	Főváros
Polgármester	Közgyűlés elnöke	Polgármester	Főpolgármester
Képviselő-testület	Közgyűlés	Közgyűlés	Közgyűlés
Bizottságok	Bizottságok	Bizottságok	Bizottságok
Polgármesteri hivatal	Közgyűlés hivatala	Polgármesteri hivatal	Főpolgármesteri hivatal
Jegyző	Főjegyző	Jegyző (címetes főjegyző)	Főjegyző

6. ábra: A helyi önkormányzatok szervei

Forrás: Saját szerkesztés

Az önkormányzatok költségvetése

Az önkormányzatok gazdálkodási tevékenysége a költségvetés tervezésével kezdődik, melynek szabályait az államháztartásról szóló törvény rögzíti⁴, az állami hozzájárulás szabályait pedig a költségvetési törvény⁵ határozza meg. A költségvetési törvény szabályozza a helyi önkormányzatok központi alrendszerből származó forrásait és a központi adókból történő részesedését. Az Országgyűlés elé tárt költségvetési törvényjavaslat önkormányzatokra vonatkozó pontjait az államháztartásért felelős miniszter a helyi önkormányzatok tudtára adja, ezt követően a helyi önkormányzat, a képviselő-testülete által elfogadott költségvetését nyilvánosságra hozza. Az önkormányzat költségvetésének tervezésénél figyelembe kell venni az önkormányzatok adósságát korlátozó törvényt⁶, amely szabályozza a hitel felvételét és az értékpapír vagy váltó kibocsátását. A költségvetés tervezést az önkormányzat hosszútávú gazdasági programja és a kötelező közszolgálati feladatok rangsorolása határozza meg. A költségvetés tervezés alapelveit és módszereit az 1.4-es pontban bemutattam, ezt kiegészítve az önkormányzatok költségvetés tervezése helyi szinten a saját bevételek tervezésével történik, ugyanis a támogatás mértékét az Országgyűlés hagyja jóvá. Saját bevételek tervezésénél számolni kell a közfeladatokkal kapcsolatos, rendszeresen előforduló, eseti jellegű, jogszabályi előírásokból fakadó és eszközök hasznosításából származó bevételekkel. Számolni kell az esetleges változásokkal, melyhez igazítani kell a kiadási előirányzatokat. Az önkormányzatok bevételeit törvény⁷ szabályozza, ezek lehetnek saját bevételek, átengedett központi bevételek, feladatalapú központi támogatások és egyéb állami támogatások:

- helyi adók,
- saját tevékenységből, vállalkozásból és az önkormányzati vagyon hasznosításából származó bevételek, nyereség, osztalék, kamat és bérleti díj,
- átvett pénzeszközök,
- törvény alapján az önkormányzatot megillető illeték, bírság, díj,
- az önkormányzat és intézményei egyéb sajátos bevételei⁸

---

⁴ 2011. évi CXCV. tv. az államháztartásról

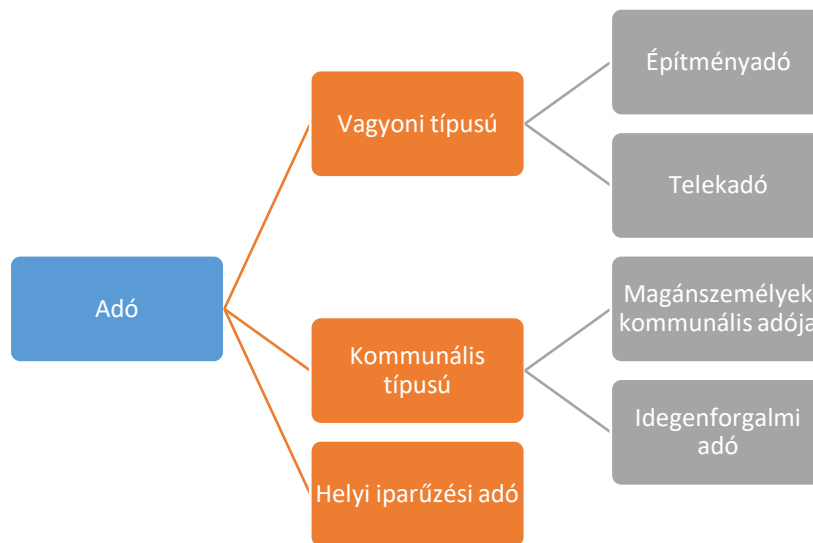
⁵ 2021. évi XC. tv. Magyarország 2022. évi központi költségvetéséről

⁶ 2011. évi CXCV. tv. Magyarország gazdasági stabilitásáról

⁷ 2011. évi CLXXXIX. tv. Magyarország önkormányzatairól 106. § (1)

⁸ 2011. évi CLXXXIX. tv. Magyarország önkormányzatairól 106. § (1)

A **helyi adók** tekintetében az önkormányzat maga dönt arról, hogy a törvény⁹ által meghatározott adónemek közül melyikkel kíván élni. A törvény meghatározza az adó alanyát, tárgyát, mértékét, továbbá a bizonyos adó típusok alól mentességek és kedvezmények körét.

7. ábra: Helyi adó típusok

Forrás: Saját szerkesztés

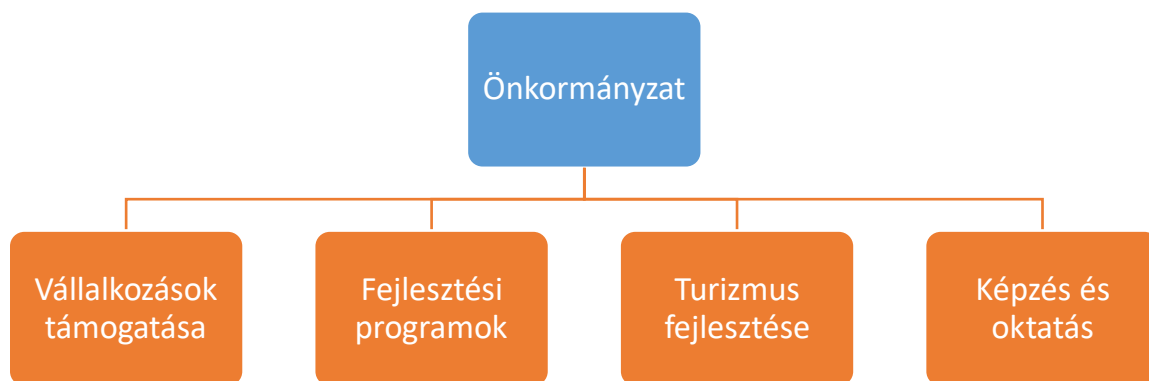
Az önkormányzatok jogköre csak az itt felsorolt adónemek alkalmazhatóságára terjed ki, továbbá a kerületi önkormányzat nem vezethet be olyan helyi adót, melyet a főváros vetett ki. Az önkormányzatnak joga van az általa korábban kivetett adót hatályon kívül helyezni, vagy a törvény keretein belül annak szabályait módosítani. **Saját tevékenységből, vállalkozásból és önkormányzati vagyonhasznosításból** származó bevételek közé soroljuk az önkormányzati tulajdonú ingatlanok, földterületek bérbeadásából, vagy értékesítéséből származó bevételeket, valamint a befektetett pénzeszközök utáni kamatok és az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok nyereségéből származó bevételeket. Államháztartáson kívülről **átvett pénzeszköz**nek nevezzük a más költségvetési szervekkel, vagy gazdasági társaságokkal, illetve magánszemélyekkel történő együttműködésből származó bevételeket. **Törvény alapján az önkormányzatot megillető illeték, bírság, díj**, gyakori esete a pakolási díj, közterület-használati díj, vagy a helyi önkormányzat közigazgatási területén kiszabott környezetvédelmi bírság. **Az önkormányzat és intézményei egyéb sajátos bevételei** közé tartoznak az önkormányzat által alapított és felügyelt intézmények működési és árbevételei. (Erdős, 2014)

---

⁹ 1990. évi C. tv. a helyi adókról

1.5 Helyi gazdaságfejlesztés

Az önkormányzatok felelősek a helyi közszolgáltatások biztosításáért, de lehetőségük van arra is, hogy segítsék a helyi vállalkozásokat és a gazdaságot. A helyi gazdaságfejlesztésnek számos módszere van, amelyek közül néhányat a következőkben foglalom össze:

8. ábra: Helyi gazdaságfejlesztés módszerei

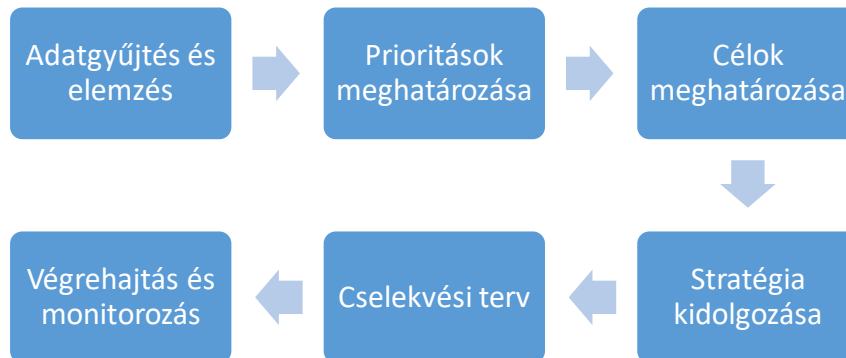
Forrás: Saját szerkesztés

Az önkormányzatok számos támogatást biztosíthatnak a helyi vállalkozásoknak, például adókedvezményeket, hitelprogramokat, mentorálási programokat stb. Ezenkívül segíthetnek a vállalkozásoknak helyi piacokhoz való hozzáférés biztosításában is. Fejlesztési programokat is indíthatnak, amelyek célja a helyi gazdaság fejlesztése. Ilyen programok lehetnek például a helyi infrastruktúra fejlesztése, az ingatlanok felújítása, az önkormányzati tulajdonú területek kihasználása stb. A turizmus fejlesztésének érdekében támogathatják a helyi turisztikai látványosságokat és eseményeket, valamint segíthetnek a turisták számára nyújtott szolgáltatások, mint például szállás, éttermek, kirándulási lehetőségek, elősegítésében. Az önkormányzatok segíthetnek a helyi gazdaság fejlesztésében azzal is, hogy képzési és oktatási programokat szerveznek a vállalkozóknak és a helyi lakosságnak. Ezeknek a programoknak a célja lehet a vállalkozói készségek fejlesztése, az új technológiák használatának elsajátítása vagy akár az idegen nyelvtudás fejlesztése.

Az önkormányzatok tehát nagyon fontos szerepet töltenek be a helyi gazdaságfejlesztésben, az együttműködés, partnerség a vállalkozásokkal és a helyi lakossággal kulcsfontosságú az eredményes helyi gazdaságfejlesztéshez.

1.6 Gazdasági program tervezése

A gazdasági program tervezése során fontos először meghatározni a célokat és a prioritásokat, ezután az alábbi lépéseket érdemes követni:

9. ábra: Gazdasági program tervezése

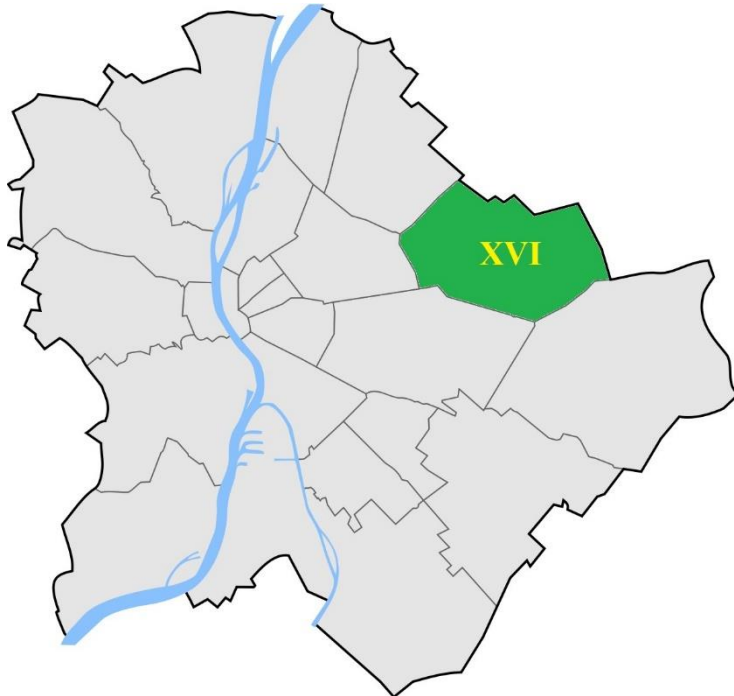
Forrás: Saját szerkesztés

Az első lépés a gazdasági **adatok gyűjtése és elemzése**, ami segít az önkormányzatnak megérteni a helyi gazdasági helyzetet. Az adatok gyűjtése magában foglalhatja a munkaerőpiac és a foglalkoztatottság adatainak elemzését, a helyi vállalkozások számának és típusának feltérképezését, valamint a gazdasági trendek és kilátások vizsgálatát. A megszerzett adatok alapján a **prioritásokat kell meghatározni** a gazdasági programban. Ezek lehetnek például az infrastruktúrafejlesztés, a helyi vállalkozások támogatása, a munkahelyteremtés, a turizmus fejlesztése stb. A prioritások alapján **célokat kell meghatározni**, amelyeket a gazdasági program el szeretne érni. Például, ha a prioritás az infrastruktúrafejlesztés, a célok lehetnek a közlekedési hálózat fejlesztése vagy az ingatlanok felújítása. Ezt követően, a **stratégia kidolgozása** során meg kell határozni a konkrét tevékenységeket és azokat a forrásokat, amelyekkel a célokat el lehet érni. Itt fontos figyelembe venni a helyi erőforrásokat, például az önkormányzat rendelkezésére álló pénzügyi forrásokat és szakembereket. A **cselekvési tervben** rögzíteni kell a végrehajtási lépéseket, az időkereteket, a felelősöket és a költségvetést. A tervnek, részletesnek és megvalósíthatónak kell lennie. A gazdasági program megvalósítása során fontos, hogy a cselekvési tervet rendszeresen **monitorozzák**, és ha szükséges, módosítsák. A folyamatos értékelés lehetővé teszi a program hatékonyságának javítását. Összességében a gazdasági program tervezése egy összetett folyamat, amely az adatok gyűjtésétől a végrehajtásig tart. (<https://www.bp16.hu/koncepciok-jelentesek-tervek/gazdasagi-program-2020-2024>)

2 Budapest XVI. kerülete

Budapest XVI. kerülete a Pesti-síkság és a Gödöllői-dombság között terül el. Régészeti leletek

bizonyítják, hogy a kőkor elejétől élnek emberek ezen a területen, hosszabb ideig az időszámítás utáni két évszázadban a szarmaták és az avarok lakták, a XI. század második felében telepedtek le itt a magyarok. A kerület négy községből jött létre, melyek: Cinkota, Rákosszentmihály, Mátyásföld, Sashalom és 1950. január 1-én, az 1949. évi XXVI. törvénnyel XVI. kerületként egyesültek és csatlakoztak Budapesthez.

10. ábra: Budapest XVI. kerületének elhelyezkedése

Forrás: Saját szerkesztés

A korabeli írások alapján **Cinkota** és Szentmihály 1259-1541 között a Nyulak-szigeti Domonkos rendi apácák tulajdona volt, melyet IV. Béla király adományozott nekik. A török hódoltság idején is mindkét falu lakott volt, a legnagyobb pusztítást a tizenöt éves háború alatt szenvedték el. A Rákóczi-szabadságharc idején Cinkota ismét csatamezővé vált, a meggyérült jobbágyságot az akkori hűbérúr, Beniczky Tamás tót jobbágyak betelepítésével igyekszik pótolni. A hűbériség megszűnésekor, 1848-ban a cinkotai hűbérbirtokok jelentős része a korábbi jobbágyok tulajdonába kerül, férfiágon az utolsó, Beniczky Gábor eladósodását követően eladja a megmaradt birtokokat is. 1919-ben ideköltözik a pozsonyi tanítóképző, mely 1955-től Szerb Antal Gimnázium lesz. 1928-ban Cinkotán megépült a strandfürdő, mely előtt az Istók János alkotta I. világháborús emlékmű áll.

A török hódoltságot követően **Szentmihályt** nem telepítették be, hanem a csömöri jobbágyoknak adták bérbe a birtokokat. 1893-ban kezdik el felparcellázni a területet és a HÉV 1887-es elindulását követően rohamos fejlődésnek indul. 1902-ben közigazgatásilag elszakad Csömörtől és Rákosszentmihály néven önálló nagyközség lesz. Az első iskolát még 1884-ben építették, de az önállósodást követően további öt iskolát, négy óvodát és községházát is építenek. A Katolikus Egyház egy templomot és egy kápolnát épít, ezután minden felekezet megépíti a saját templomát. Szentmihályon 1911-ben épül ki a HÉV vonala, ekkor kezdődik a település villamosítása, több sportlétesítmény és két strandfürdő is megnyitott.

Mátyásföld déli részét 1887-től fokozatosan a Mátyásföldi Nyaralótulajdonosok Egyesülete vásárolja fel és a nagy telkeken villanegyedet alakítanak ki, iskolát és katolikus templomot építenek. 1910-ben megépül az ország első reptere, 1912-ben pedig Mátyásföld második iskolája is megnyitja kapuit. Mátyásföld északi részén a XX. század elején megépül az Erzsébet-ligetben található fürdő és különböző sportlétesítmények. 1915-ben a repülőtér mellett megépül a Magyar Általános Gépgyár, 1932-ben pedig megnyit egy gimnázium. Mátyásföld 1933-ban elszakad Cinkotától és önálló nagyközség lesz. 1943-ban, az Uhri Testvérek járműgyára (Ikarus elődje) Mátyásföldre költözik.

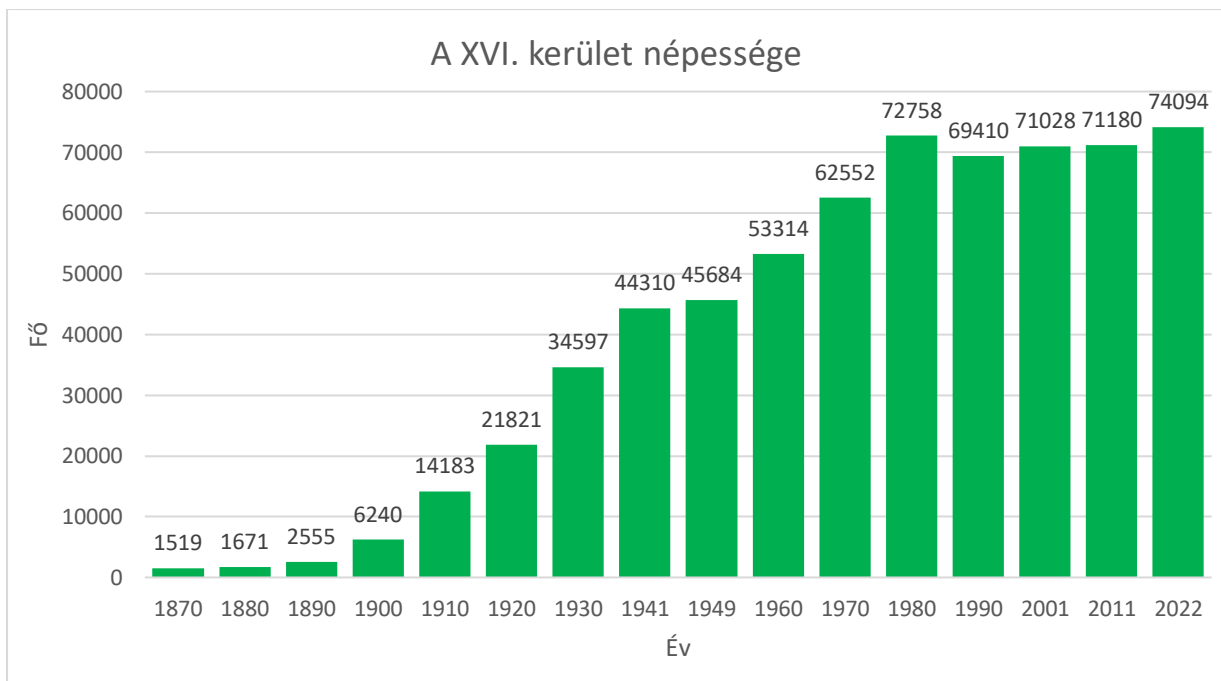
Az 1888-ban Cinkotáig megépült HÉV hatására az akkori nevén Ehmann-telepnek nevezett mai **Sashalom** ugrásszerű fejlődésnek indul. 1923-ban elszakad Cinkotától és önálló nagyközség lesz, 1927-ben megnyitnak két iskolát és a Kerepesi út mentén üzletsorok épülnek ki.

1926. január 1-én a korábban Csömörhöz tartozó Árpád-és Anna-telepet, Rákosszentmihálytól Cinkotához csatolták. Nevüket 1935-től **Árpádföldre** változtatták. 1950-ben a XVI. kerületbe osztották be és Budapest része lett.

A 1950-ben a négy település egybeolvadását és Budapesthez csatolását követően a települések fejlődési iránya jelentősen megváltozott. A Mátyásföldön található Ikarus gyár és a Déli Hadseregcsoport Főparancsnokságának helyt adó terület fejlesztése volt az elsődleges szempont. Ekkor épült ki a Kerepesi út déli oldalán található Lándzsa utcai, majd a Jókai utcai lakótelep, mely nagyrészt a mátyásföldi villanegyed területére épült. A Jókai utca és a Kerepesi út találkozásánál épült ki a kerület központja. Itt épült fel a rendőrség székháza, az OTP és az Állami Biztosító, a Szakrendelő, a kerületi pártközpont, a posta, a patika és egy élelmiszer áruház. A Kerepesi út északi oldalán épült fel az Elektronikus Mérőkészülékek Gyára, az Egyenes utcai lakótelep és az Ikarus gyárhoz közel található Centenárium-lakótelep. A kerület

többi részének fejlődése egészen a 80-as évekig stagnált, ezután a központi fejlesztéseknek köszönhetően a lakosság száma az 1950-es 46000 főről, 72000-re nőtt. A 2. metróvonal megépítését követően megszűnt a szentmihályi HÉV járat, helyette autóbuszok közlekednek. A lakosság számának és igényének növekedésének hatására további 9 új iskola, 12 óvoda és 9 bölcsőde épült. A vezetékes vízhálózat teljesen kiépült, a gázellátottság és a szennyvíz hálózat közel 100%-os, a szilárd útburkolat kiépítése 80%-on van. (<https://www.bp16.hu/a-xvi-keruletrol>)

A kerület népességének alakulásáról 1870-től rendelkezünk adatokkal. A diagramon jól látható, hogy a népességszám az 1900-as évek elejétől rohamos növekedésnek indult, ez egészen 1980-ig tartott, ezután kisebb változások történtek, de a népesség ~ 70 000 lélekszámon mozog. (KSH, 2022)

11. ábra: A XVI. kerület népessége

Forrás: 2022 KSH: Helynévtár – Saját szerkesztés

2.1 A helyi önkormányzat költségvetése

A költségvetés tervezés folyamatát a 2.3-as pontban bemutatam, nincs ez másként a XVI. kerületi önkormányzat esetében sem. A költségvetés tervezésekor a költségvetési és pénzügyi iroda vezetője elkészíti az aktuális évre vonatkozó költségvetés tervezetet, melyet a képviselő-testület elé tár, akik megvitatják, szükség esetén módosítanak rajta, végül pedig elfogadják a tervezetet. A költségvetés tervezésekor mindig figyelembe veszik az előző év költségvetését, mely **2021-ben 31 033 967 E Ft**-ban határozta meg a költségvetési és finanszírozási bevételek együttes főösszegét, valamint a költségvetési és finanszírozási kiadások együttes főösszegét is. Ehhez képest a XVI. kerületi önkormányzat képviselő-testülete a 2022. évi költségvetést az alábbiak szerint határozta meg:

1. táblázat: A költségvetés bevételei és kiadásai

Bevétel		Kiadás	
Bevételi főösszeg	23 054 343 E Ft	Kiadási főösszeg	31 339 435 E Ft
Finanszírozási bevételek főösszege	20 582 544 E Ft	Finanszírozási kiadások főösszege	12 297 452 E Ft
Költségvetési és finanszírozási bevételek együttes főösszege	3 636 887 E Ft	Költségvetési és finanszírozási kiadások együttes főösszege	3 636 887 E Ft

Forrás: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2022. (II. 21.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2022. évi költségvetéséről

A megállapított **bevételek** és **kiadások** a Költségvetési Szervekkel együtt értendők és tartalmazzák a kötelező, önként vállalt és államigazgatási feladatainak összegét. A bevételek és kiadások különbözete a költségvetési egyenleg, amely -8 285 092 E Ft.

A hiányt 7 603 544 E Ft-ig az előző év költségvetési maradványából és 681 548 E Ft-ig forgatási célú belföldi értékpapírok báváltásából, értékesítéséből finanszírozták.

A képviselő testület a **tartalékok**at az alábbiak szerint állapította meg:

2. táblázat: Az Önkormányzat tartalékai

Általános működési tartalék	39 752 E Ft
Közmű és energetikai céltartalék	22 385 E Ft
Költségvetési Szervek részére rendelkezésre álló működési tartalék	39 360 E Ft
Fejlesztési céltartalék	472 692 E Ft
Nem tervezett kiadások, elmaradt bevételek fejlesztési céltartalék	226 234 E Ft
Önkormányzat sportcsarnok alapja	238 255 E Ft
Rákosszentmihályi Bölcsőde létrehozásáért Alap	58 678 E Ft
Összesen	1 097 356 E Ft

Forrás: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2022. (II. 21.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2022. évi költségvetéséről

A költségvetésben tervezett **céltámogatások** és **intézményi finanszírozások**, melyek a képviselő-testület bizottságai hatáskörébe tartoznak:

Köznevelési, Kulturális, Sport, Ifjúság- és Gyermekvédelmi Bizottság:

- Közművelődési és kerületi sporttevékenységek támogatása
- Tehetséges fiatalok támogatása
- Nemzetiségi önkormányzatok működési célú pályázati kerete
- Kertvárosi tehetséges tanulók támogatása
- Egyházak működési célú támogatása
- Kiemelt sportolók támogatása

Egészségügyi és Szociális Bizottság:

- Kamatmentes helyi támogatás
- Fiatal házaspárok első lakáshoz jutási támogatása
- Visszatérítendő támogatás
- Bérlakás lemondás

Környezet-és Klímavédelmi Bizottság:

- Környezetvédelmi támogatás és pályázati keret

Kerületfejlesztési és Üzemeltetési Bizottság:

- „Közutak, hidak, alagutak üzemeltetésére, fenntartására” jóváhagyott keretösszeg
- Környezetvédelmi Alap talajterhelési díj felhasználása

Közbiztonsági és Közlekedési Bizottság:

- Közlekedésbiztonsági keret

A költségvetés tervezésénél megfogalmazott alapelvek a következők:

- Takarékos gazdálkodás, biztonságos és átlátható működés
- A kötelezően ellátandó feladatok biztosítása
- A szociálisan rászorultak támogatása
- Az elindított beruházások megvalósítása, a forrás biztosítása
- Tudatos városüzemeltetés és fejlesztés
- Az Önkormányzat többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok részvétele az önkormányzati feladatok ellátásában
- Pályázatok figyelése, kapcsolódás az aktuális pályázatokhoz, a pályázatok önrészének megteremtése
- A fejlesztési forrásokat ténylegesen a fejlesztésekre kell fordítani, működési feladatokat ebből nem lehet finanszírozni (Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2022. (II. 21.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2022. évi költségvetéséről)

A bizottságok fontos feladatot látnak el, az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait hajtják végre, alapvető szerepük az önkormányzati döntéshozatal előkészítése és segítése, a szakmai szempontok és a lakossági vélemények figyelembevétele, valamint a hatékonyabb döntéshozatal elősegítése.

2.2 Kötelező és önként vállalt feladatok

A helyi önkormányzatok kötelezően és önként vállalt feladatait a törvény¹⁰ tételesen felsorolja, melyet alapul véve a XVI. kerületi önkormányzat és más kerületi Költségvetési Szervek feladatai az alábbiak szerint alakulnak:

Kötelezően végzendő feladatot látnak el az alábbi intézmények:

- Budapest XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal – Államigazgatási feladatok ellátása.
- Óvodák (hét intézmény) – A törvény által előírt óvodai ellátás biztosítása.
- Kerületgazda Szolgáltató Szervezet - Közétkeztetés, közterületek karbantartása, hulladékgazdálkodás.
- Corvin Művelődési Ház – Közművelődési tevékenység ellátása.
- Területi Szociális Szolgálat – Étkezés biztosítása a rászorulóknak, Idősek klubja.
- XVI. kerületi Kertvárosi Egyesített Bölcsőde – Gyermejjóléti szolgáltatás.
- Napraforgó Családsegítő Szolgálat – Szociális és gyermejjóléti szolgáltatás.
- XVI. kerület Kertvárosi Egészségügyi Szolgálata – Egészségügyi ellátás biztosítása.
- Gazdasági, Működtető – Ellátó Szervezet (GAMESZ) – Egyes önkormányzati intézmények részére gazdasági, pénzügyi, számviteli tevékenység végzése.

Önként vállalt feladatokat ellátó intézmények:

- Budapest XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal – A költségvetésben felsorolásra kerül az önkormányzat által önként vállalt 69 db feladat (2. sz. melléklet 4. táblázat).
- Rákosmenti Mezei Őrszolgálat – Zöldterületek védelme.
- Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ – Kulturális örökség védelme.
- Területi Szociális Szolgálat – Jelzőrendszeres Házi Segítségnyújtás, Nyugdíjasok Segítő Szolgálata, Kattints Nagyi Program (Idősek számítógépes ismereteinek fejlesztése), Idősek Világnapja Program.
- XVI. kerületi Kertvárosi Egyesített Bölcsőde - Nyújtott nyitva tartás, Otthoni gyermek-gondozás, Időszakos gyermek-felügyelet, Babamuzsika, Játékos gyermektorna,

---

¹⁰ 2011. évi CLXXXIX. tv. Magyarország helyi önkormányzatairól 23. § (5)

Só terápia, Fejlődés-vizsgálat és tanácsadás, Egyéni és kiscsoportos komplex fejlesztés.
(Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2022. (II. 21.)
önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2022. évi költségvetéséről)

A költségvetési szervek 2022. évi költségvetését a 2. sz. melléklet 3. táblázat részletezi, amely tartalmazza a kötelező és önként vállalt feladatokra jutó forrásokat is. Az önként vállalt feladatok a 2. sz. melléklet 4. táblázatban megtekinthetők.

2.3 Gazdálkodó szervezetek

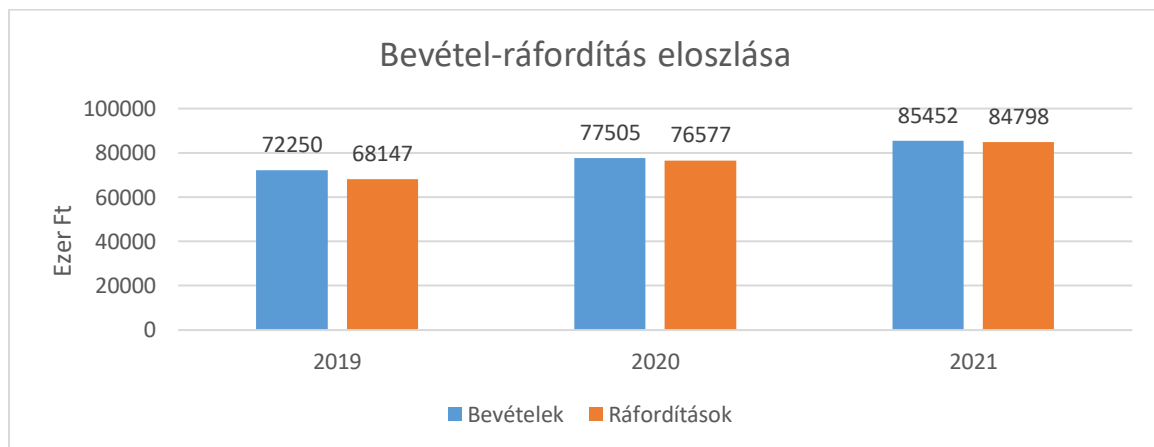
Általánosan elmondható, hogy a gazdálkodó szervezetek fontos szerepet játszanak a gazdaság fejlesztésében azzal, hogy biztosítják a piaci mechanizmusok működését, folyamatosan keresik a lehetőségeket a gazdasági növekedésre, új munkahelyek létrehozására, valamint hozzájárulnak a termelékenység növeléséhez és a piaci verseny fokozásához. A gazdálkodó szervezeteknek általában széleskörű vállalati és pénzügyi ismeretekre van szükségük ahhoz, hogy sikeresen működjenek a piaci környezetben, valamint jól kell ismerniük a piaci igényeket és trendeket, hogy megtalálják a lehetőségeket a növekedésre. Az **önkormányzati alapítású gazdálkodó szervezetek** közvetlenül kapcsolatban állnak a helyi közösséggel és tudják, milyen gazdasági lehetőségek állnak rendelkezésre a területen. Az önkormányzatok által létrehozott gazdálkodó szervezetek ösztönözhetik a helyi vállalkozások növekedését, új munkahelyek létrehozását, valamint hozzájárulhatnak a helyi infrastruktúra fejlesztéséhez. Az önkormányzati alapítású gazdálkodó szervezetek általában elkötelezettek a helyi közösség javára, és támogatják a fenntartható fejlődést. Az ilyen szervezetek ösztönző hatással lehetnek a helyi gazdaság fejlődésére, miközben figyelembe veszik a környezeti, szociális és gazdasági szempontokat is.

„Sashalmi Piac” Ingatlanfejlesztő, Beruházó és Üzemeltető Kft.

A „Sashalmi Piac” Ingatlanfejlesztő, Beruházó és Üzemeltető Kft. (továbbiakban rövidített cégnév: Sashalmi Piac kft.) teljes mértékben önkormányzati tulajdonú vállalat, melyet Budapest Főváros XVI. kerület Önkormányzata alapította 2009-ben, majd tulajdonosi döntés alapján 2013-ban beolvasztotta a XVI. kerületi Városfejlesztő Kft.-t. Feladata a Sashalmi piac teljeskörű üzemeltetése. Sashalom, Budapest XVI. kerületének városrésze. Itt állt 1905-ben a

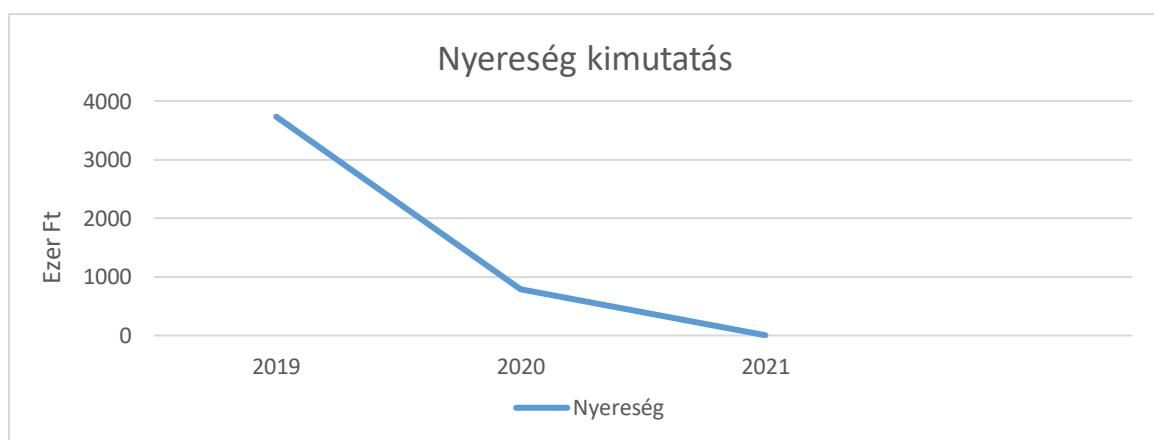

Czinkotai nagy itze vendéglő, melynek udvarán a fővárosba tartó falusiak vásárokat tartottak. A piac önálló létesítményként 1926-ban nyitotta meg kapuit, ezután 1930-ban került a jelenlegi helyére a Margit utca – Thököly út kereszteződéséhez. 2010-ben kezdődött a piac teljes átépítése, amely 2011-ben fejeződött be. Lebontották a régi épületet és egy teljesen új 7800 m² alapterületű csarnok került a helyére 95 őstermelői asztallal, 38 üzlettel, közösségi terekkel és szökőkúttal, továbbá a piachoz tartozik egy 300 fő befogadására képes sport és rendezvénycsarnok. Az átépítés keretében napelemek kerültek beüzemelésre, melyek a piac és a sportcsarnok energiaszükségletét is teljes mértékben kielégítik. Ezen felül 2020-ban a Sashalmi Piac Kft. vásárolt egy szelektált csomagolási hulladék bálázására szolgáló gépet, két hulladékprést és egy tisztán elektromos meghajtású kistehergépjárművet. (<https://sashalmipiac.hu/>)

12. ábra: Sashalmi Piac Kft. bevétel-ráfordítás eloszlása 2019-2021 között

Forrás: Éves beszámolók – Saját szerkesztés

13. ábra: Sashalmi Piac Kft. nyereség kimutatás 2019-2021 között

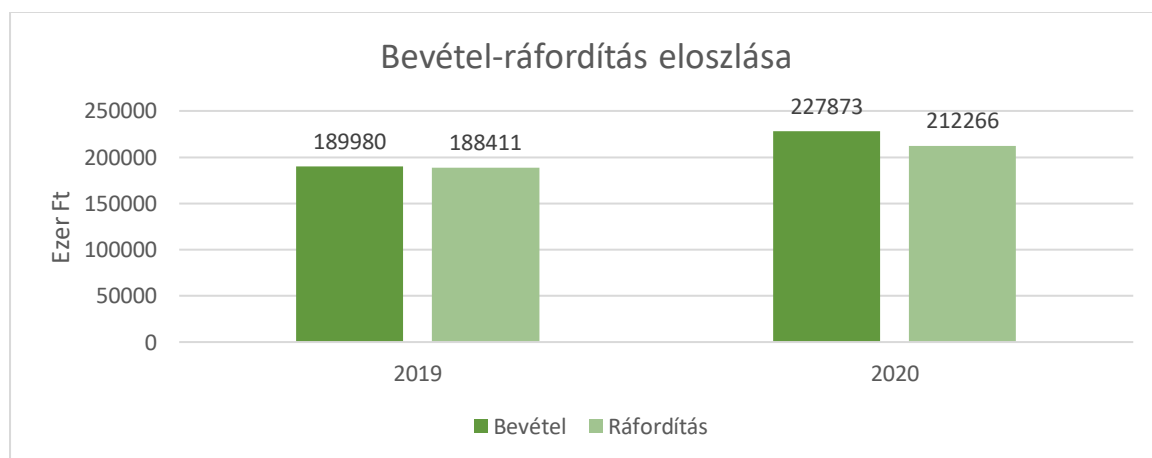
Forrás: Éves beszámolók – Saját szerkesztés

Az éves beszámolókból (lásd: 2. sz. melléklet 4. táblázat) és a beszámolók alapján készített diagramokból jól látható, hogy az elmúlt három évben az adózott nyereség évről-évre csökkent. Ennek okai a covid-járvány és a gazdasági válság. **Bevételi** oldalon folyamatos a növekedés, amelynek legnagyobb részét az üzletek és a közösségi terem bérleti díjai teszik ki, ugyanakkor a **ráfordítások** összege szintén minden évben magasabb, ennek legnagyobb részét az anyag és személyi jellegű ráfordítások jelentik.

Összességében elmondható, hogy a Sashalmi Piac Kft. mindent megtesz annak érdekében, hogy a vállalat folyamatosan fejlődni tudjon. A covid-járvány idején nagyon komoly gazdasági nehézségekkel nézett szembe, de sikeresen vette az akadályokat. A vállalat életében jelenleg a gazdasági válság jelenti a legnagyobb nehézséget, a nagymértékű infláció és a rezszi árak növekedése rendkívül sok pénzt emészt fel.

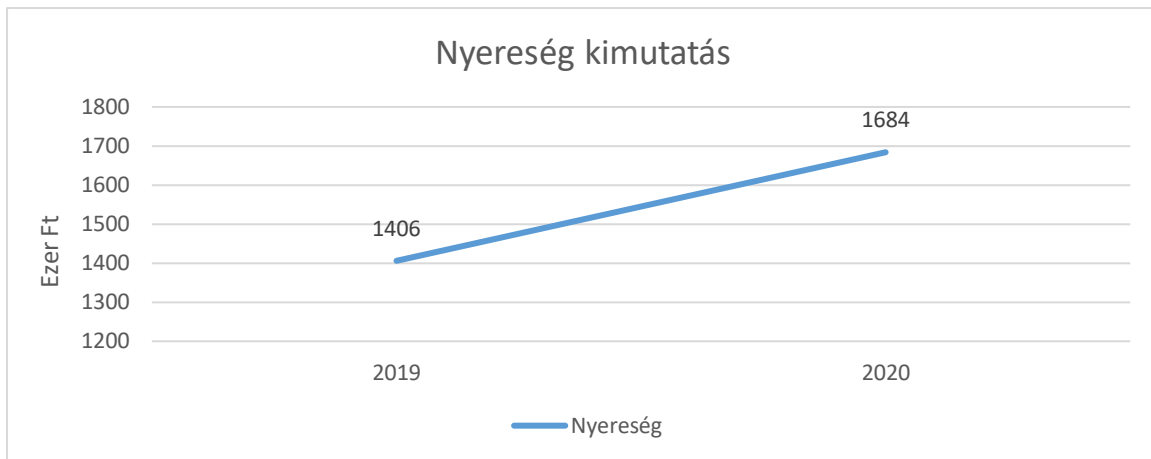
REHAB - XVI. Foglalkoztató és Szolgáltató Nonprofit Kft.

A REHAB - XVI. Foglalkoztató és Szolgáltató Nonprofit Kft.-t, Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzata alapította 2001-ben, melynek tulajdonosa 100%-ban a XVI. kerületi Önkormányzat. A Társaság kiemelt feladata, hogy a megváltozott munkaképességű emberek számára munkahelyet és életcél biztosítson. Fő tevékenységi körébe tartozik a nyomdai termékek előállítás és könyvkötészet. A vállalat két, nyomdai és könyvkötészeti gépekkel jól felszerelt telephellyel rendelkezik, ahol összesen 75 munkavállalót foglalkoztat. (<https://www.rehab16.hu/>)

14. ábra: REHAB - XVI. bevétel-ráfordítás eloszlása 2019-2020 között

Forrás: Éves beszámolók – Saját szerkesztés

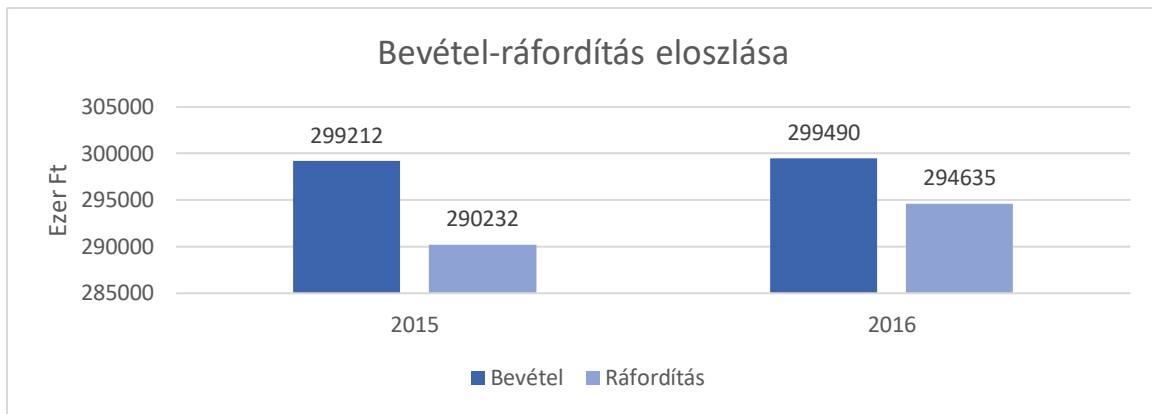
15. ábra: REHAB – XVI. nyereség kimutatása 2019-2020 között

Forrás: Éves beszámolók – Saját szerkesztés

A diagramokból jól látható, hogy a REHAB – XVI. Foglalkoztató és Szolgáltató Nonprofit Kft. 2020-ban nagyobb nyereséget könyvelhetett el a korábbi évhez képest. Fontos hogy a vállalat nem profit orientált, ugyanakkor pénzügyileg stabil és hosszú távon is fenntartható legyen. A pozitív nyereség kimutatása növeli a befektetők bizalmát a vállalat vagy szervezet iránt, és javíthatja az értékelést is. Emellett a pozitív nyereség kimutatása lehetővé teszi a vállalat vagy szervezet számára, hogy új lehetőségeket keressen, új befektetéseket tegyen, vagy javítsa a meglévő szolgáltatásait. (Az éves beszámolók adatait a Melléklet 5. táblázata mutatja.)

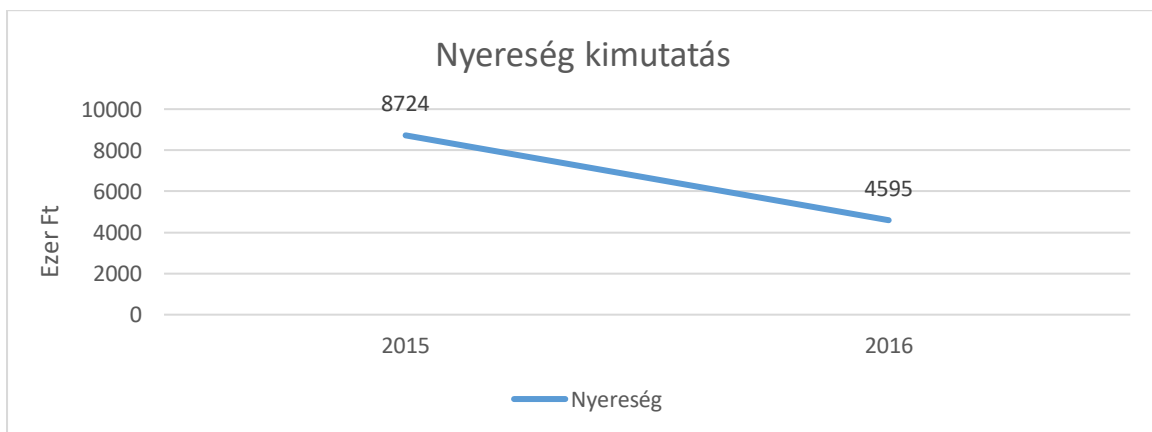
Kertvárosi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft.

A Kertvárosi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft.-t, Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzata alapította 2006-ban, melynek tulajdonosa 100%-ban a XVI. kerületi Önkormányzat. A Társaság feladata a kerületi sportlétesítmények üzemeltetése, melyek az Erzsébetligeti Rátonyi Gábor Uszoda és a Szentmihályi Konrád Ferenc Uszoda. (<https://adoc.pub/polgarmestere-targy-javaslat-a-kertvarosi-sportletesitmenyek5ccb7d90cae11dd9cb4becb9cf708f6f26107.html>)

16. ábra: Kertvárosi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft. bevétel-ráfordítás eloszlása
2015-2016 között

Forrás: Éves beszámolók - Saját szerkesztés

17. ábra: Kertvárosi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft. nyereség kimutatása
2015-2016 között

Forrás: Éves beszámolók – Saját szerkesztés

A Kertvárosi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft. éves beszámolóiból nem állt rendelkezésemre frissebb adat, ezért a 2015-2016 évi adatok kerülnek összehasonlításra. A diagramokból jól látható, hogy a vállalat 2016-ban az előző évhez képest kisebb nyereséget könyvelhetett el. Ennek oka, hogy az egyéb ráfordítások között szerepelt az uszoda melletti strand bővítése, zöldfelület kezelése, amely közel 4 millió forintba került. (Az éves beszámolók adatait a Melléklet 6. táblázata mutatja részletesen.)

A Szentmihályi Konrád Ferenc Uszoda 2023.01.28-án, egyelőre tisztázatlan okokból leégett. Az eset után Kovács Péter polgármester az önkormányzat weboldalán közzétett, helyszíni videó üzenetben adott tájékoztatást és kérte a kerületiek segítségét az uszoda újjáépítéséhez, melyhez

a XVI. kerületi Önkormányzat káralap alszámlájára várják az adományokat. A kiemelt támogatók részére, akik legalább 25 000 Ft-ot adományoztak, „ÖSSZEFOGÁS EREJE” címmel jótékonyági estet tartottak az Erzsébetligeti Színházban. Ezen sorok írásakor 11 millió Ft gyűlt össze a támogatásokból.

18. ábra: Felhívás az uszoda újjáépítéséhez szükséges támogatásra

Forrás: <https://www.bp16.hu/hirek/aktualis/fogjunk-ossze>

3 Módszertan

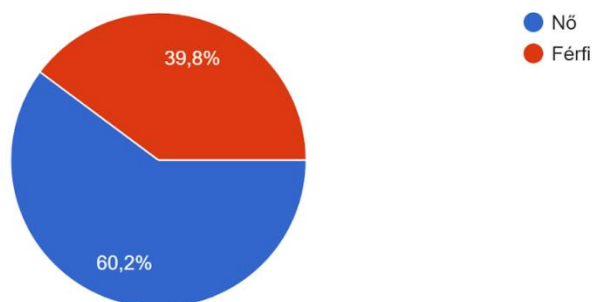
Ebben a szakaszban bemutatom, hogy a kutatás során hogyan alkalmaztam két különböző adatgyűjtési módszert: egy interjút és egy kérdőívet. Az interjút olyan személlyel készítettem, aki a XVI. kerületi Önkormányzat gazdasági kérdéseiben jártas személy, míg a kérdőívet a szélesebb közönségnek szántam, akik valamilyen kapcsolatban állnak a kerülettel. A kérdőívet online felületen, a Google Űrlapok segítségével állítottam össze, melyet közzé tettem a XVI. kerület Facebook csoportjában, illetve a kerülettel kapcsolatban álló ismerőseim körében küldtem szét. A kérdőívben a kutatási kérdésekre és hipotézisekre épülő kérdések szerepeltek, amelyekre a kitöltők anonim módon adhatták meg a válaszaikat. Az összegyűjtött adatok alapján diagramokat készítettem, melyek segítségével megvizsgáltam a kutatási kérdéseket és hipotéziseket.

3.1 Kérdőív

A helyi gazdasági környezet fontos szerepet játszik az egyének és a vállalkozások mindennapjaiban. Az elmúlt évek gazdasági változásai azonban számos kihívást hoztak magukkal, amelyek hatással lehetnek a helyi gazdaság fejlődésére. Ennek megértése érdekében egy kérdőívet készítettem, amely a XVI. kerület gazdasági helyzetét vizsgálja. A kérdőívben 19 kérdés szerepel, amelyekre a kerülettel valamilyen módon kapcsolatban levő 103 személytől kaptam válaszokat. Az elemzés során szeretném megvizsgálni, hogy a kitöltők hogyan látják a kerület gazdasági helyzetét, milyen területeken gondolják erősnek, és meglátásuk szerint miben kell fejlődnie a XVI. kerületnek.

Válaszadó neve:

103 válasz

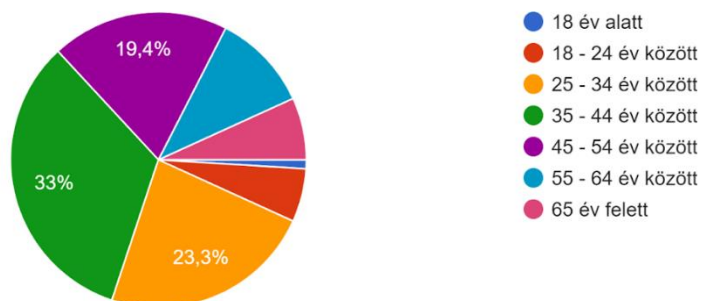
19. ábra: Kérdőív 1. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

Az első kérdés a kitöltők nemére vonatkozott, többségében, 60,2% nők voltak a válaszadók, a férfiak aránya pedig 39,8%.

Mi az Ön életkora?

103 válasz

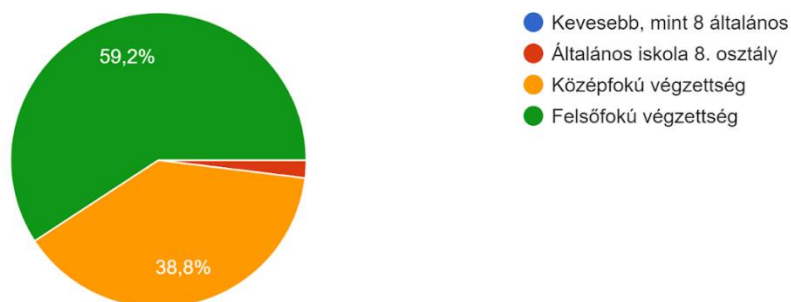
20. ábra: Kérdőív 2. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

A második kérdés a kitöltők életkorára vonatkozott. Legnagyobb részben, 33%-ban a 35-44 év közötti korosztály töltötte ki a kérdőívet, 23,3% a 25-34 év közöttiek aránya, 19,4% volt a 45-54 év közötti korosztály, 10,7% az 55-64 év közöttiek aránya, 6,8%-ban töltötték ki a 65 év felettiek, 5,8% volt a 18-24 éves korosztály és 1% a 18 év alattiak aránya.

Mi a legmagasabb iskolai végzettsége?

103 válasz

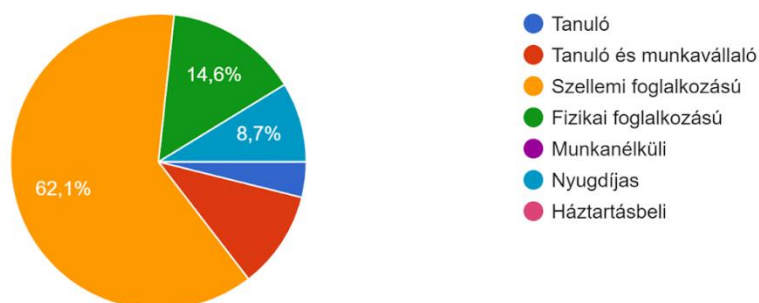
21. ábra: Kérdőív 3. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

Iskolai végzettség tekintetében a kitöltők 59,2%-a felsőfokú képesítéssel rendelkezik, 38,8% középfokú végzettséggel és mindössze 1,9% volt az általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya. 8 általánosnál kevesebb végzettséggel rendelkező kitöltő nem volt.

Mi az Ön foglalkozása?

103 válasz

22. ábra: Kérdőív 4. kérdés

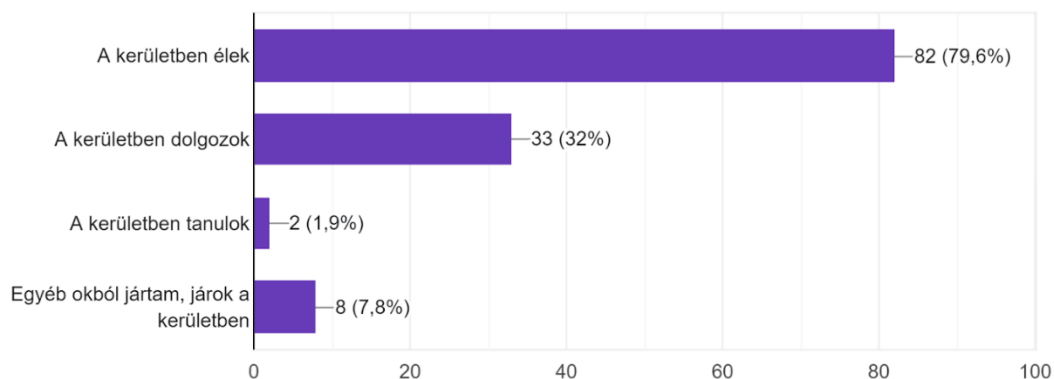
Forrás: Saját szerkesztés

A kitöltők többsége, 62,1% szellemi munkát végez, a második legnagyobb csoportot 14,6%-kal a fizikai foglalkozásúak alkotják, 10,7% a tanulás mellett munkát vállalók aránya, a válaszadók 8,7%-a nyugdíjas, a tanulók pedig 3,9%-ot tesznek ki.

Milyen kapcsolatban van a XVI. kerülettel?

103 válasz

23. ábra: Kérdőív 5. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

Az 5. kérdésnél több választ lehetett megjelölni. A válaszadók 79,6%-a nyilatkozott úgy, hogy a XVI. kerületben lakik, a kerületben dolgozók aránya 32%, a kerületet rendszeresen látogatók 7,8%, míg az itt tanulók aránya 1,9%. Ezt összeadva 122,3%-ot kapunk, amiből az következik, hogy a kitöltők 22,3%-a kerületi lakos, ezen felül helyben dolgozik vagy tanul.

A **mindennapi közérzetet befolyásoló tényezők** kérdésében készített diagramot, méretéből kifolyólag nem lehet áttekinthetően megjeleníteni, ezért táblázatba foglalom az eredményt.

A táblázatból jól kivehető, hogy a mindennapi közérzetet befolyásoló tényezők kérdésében a közmű szolgáltatások minőségének körében egyértelműen a legmagasabb, 5-ös értékelést adták a kitöltők.

3. táblázat: Kérdőív 6. kérdés

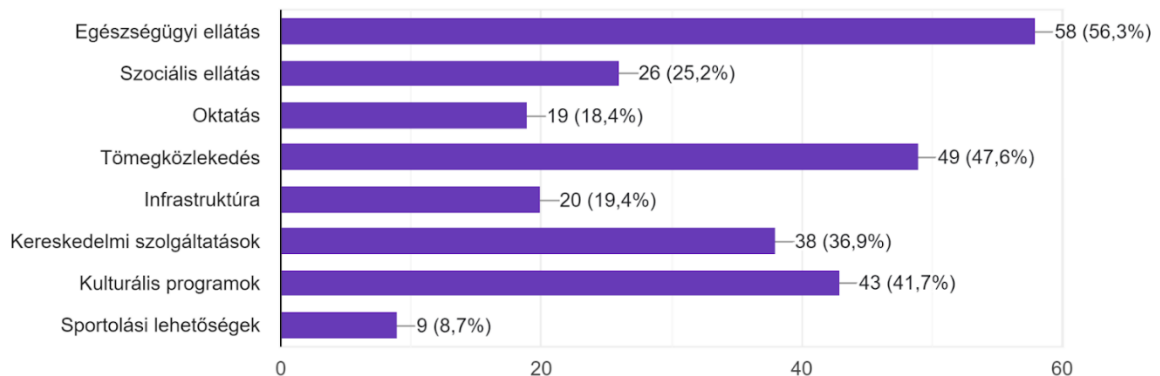
	1	2	3	4	5
Ivóvíz minősége	1%	2%	13%	23%	61%
Gázellátás	0%	2%	13%	22%	63%
Elektromos ellátás	0%	1%	14%	23%	62%
Telefonellátás	3%	5%	14%	26%	52%
Csatornahálózat	1%	1%	17%	20%	61%
Zöldfelületek, parkok, játszóterek	1%	2%	22%	38%	37%
Sportolási lehetőségek	0%	4%	22%	40%	34%
Kulturális szolgáltatások	2%	11%	38%	30%	19%
Szórakozási lehetőségek	9%	31%	32%	22%	6%
Élelmiszerellátás	1%	0%	23%	37%	39%
Egyéb kereskedelmi üzlethálózat	1%	18%	33%	38%	10%
Vendéglátó-ipari üzlethálózat	3%	16%	40%	33%	8%
Közbiztonság	0%	4%	12%	52%	32%
Egészségügyi ellátás	5%	12%	31%	40%	12%
Oktatási lehetőségek	1%	3%	29%	45%	22%
Közüthálózat	1%	9%	21%	54%	15%
Tömegközlekedés	3%	9%	39%	31%	18%
Kerékpározási lehetőségek, kerékpárutak	0%	2%	22%	43%	33%
Tisztaság, szemétszállítás, hulladékkezelés	1%	2%	19%	49%	29%
Gazdasági fejlődés	1%	4%	32%	47%	16%
Munkalehetőségek	4%	16%	43%	29%	8%
A kerület épített környezetének védelme	4%	10%	36%	35%	15%
A kerület természeti környezetének védelme	4%	9%	29%	40%	18%
Lakáshelyzet	3%	23%	31%	29%	14%

Forrás: Saját szerkesztés

A leggyengébben teljesítő területek a kulturális szolgáltatások, szórakozási lehetőségek, vendéglátó-ipari üzlethálózat, tömegközlekedés, munkalehetőségek, épített környezet védelme és a lakáshelyzet. Összességében elmondható, hogy a 24 tényezőtől 6 kapta a legmagasabb értékelést, 11 kérdésben 4-es értékelést és 7 kérdésben 3-as, azaz közepes értékelést adtak a kitöltők.

Kérem jelölje meg, miben kell fejlődnie a kerületnek, hogy Ön jobban érezze magát?

103 válasz

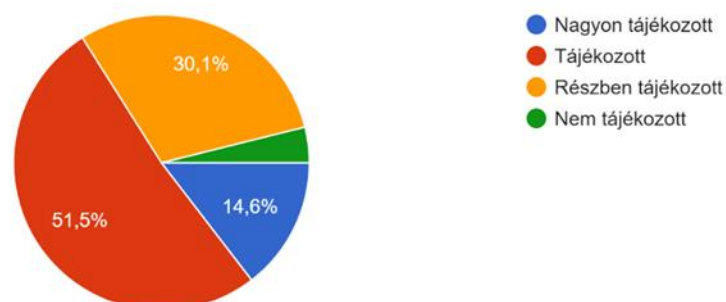
24. ábra: Kérdőív 7. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

A 7. kérdésre adott válaszok többnyire tükrözik a 6. kérdésben gyengébbnek értékelt területek fejlesztésére vonatkozó vágyat. Legtöbben, 56,3% az egészségügyi ellátás fejlődését szeretné, ami azért különös, mert a 6. kérdésben közepesnél jobb eredményt kapott ez a terület. Második helyen a tömegközlekedés áll 47,6%-os eredménnyel, ezt követi a kulturális programok 41,7%-kal, melyek valóban gyengébb eredményt produkáltak a 6. kérdésnél.

Mennyire tartja magát tájékozottnak a település közügyeit illetően?

103 válasz

25. ábra: Kérdőív 8. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

A 8. kérdésnél a kitöltők tájékozottságára voltam kíváncsi a XVI. kerület közügyeit illetően. A többség, 51,5% tájékozottnak vallotta magát, 30,1% részben tájékozottnak, 14,6% nagyon tájékozottnak, valamint a válaszadók mindössze 3,9%-a gondolta magát tájékozatlannak.

A 9. kérdést szintén nem lehet jól olvashatóan diagramon megjeleníteni, ezért itt is táblázaton szemléltetem az eredményt. A kérdés a következő volt: **A felsoroltak közül mely tényező, milyen mértékben jelzi a kerület sikerét a helyi gazdaságfejlesztés területén?**

4. táblázat: Kérdőív 9. kérdés

	1	2	3	4	5
Munkanélküliség csökkenése	1%	16%	46%	27%	10%
Lakossági közszolgáltatások fejlődése	0%	6%	40%	35%	19%
Infrastruktúra fejlődése	0%	3%	22%	38%	37%
Vállalkozások száma és növekedése	0%	13%	39%	33%	15%
A befektetések mennyisége és minősége	2%	13%	40%	27%	18%
Turizmus fellendülése	9%	22%	47%	12%	10%
Ingatlanpiac alakulása	1%	14%	31%	30%	24%

Forrás: Saját szerkesztés

A táblázatból jól kivehető, hogy a felsorolt tényezők közül az infrastruktúra fejlődése kapta a legnagyobb arányban, 38% a legmagasabb értékelést. A többi tényezőt a válaszadók közepesre értékelték.

A 10. kérdést eredményét a fentihez hasonlóan táblázatba foglalom az áttekinthetőség érdekében. A kérdés így szólt: **Véleménye szerint a kerület számára leginkább megfelelő fejlődéshez mely tényezőket és milyen súllyal kell figyelembe venni?**

5. táblázat: Kérdőív 10. kérdés

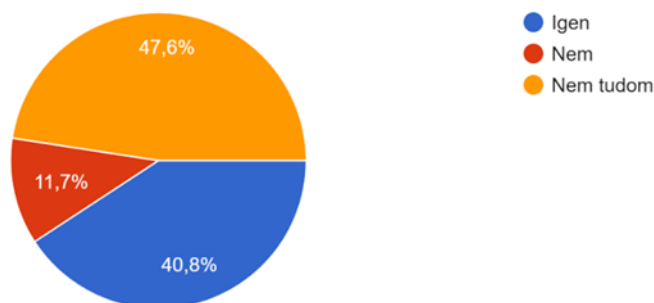
	1	2	3	4	5
Turizmus és kulturális örökség	9%	24%	28%	23%	16%
Infrastruktúra-fejlesztés	2%	7%	14%	33%	44%
A helyi kis- és középvállalkozások támogatása	1%	8%	24%	25%	42%
Kormányzati támogatáspolitiká	2%	8%	27%	27%	36%
Innováció	1%	11%	22%	31%	35%
Fenntartható fejlődés, környezetvédelem	1%	8%	19%	25%	47%
Oktatás és képzés	0%	4%	22%	24%	50%

Forrás: Saját szerkesztés

A táblázat alapján látható, hogy a turizmus és kulturális örökség kapott közepes értékelést, a kitöltők szerint a többi tényező fontosabb a kerület fejlődése szempontjából.

Tudomása szerint végzett-e a XVI. kerületi Önkormányzat olyan beruházást, melynek célja a termelő és szolgáltató vállalkozások támogatása, segítése volt?

103 válasz

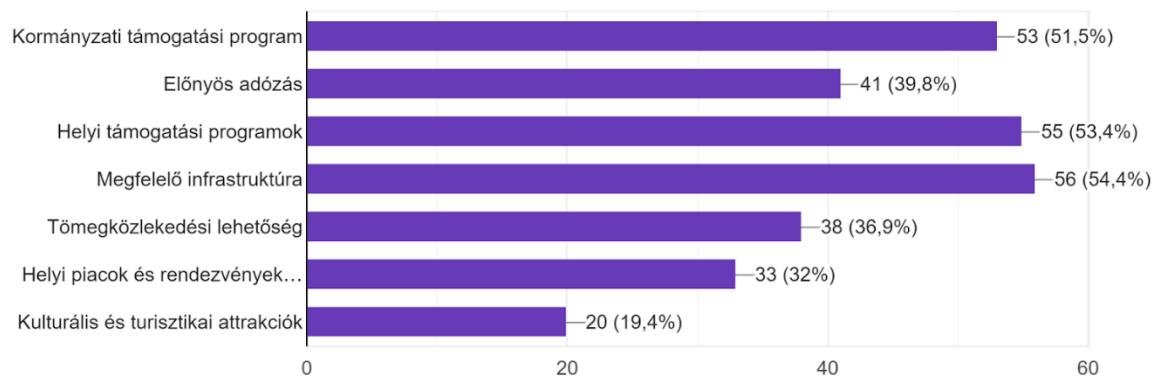
26. ábra: Kérdőív 11. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

A 11. kérdésnél arra voltam kíváncsi, hogy a kitöltőknek van-e tudomásuk a XVI. kerületi Önkormányzat vállalkozásokat támogató programjáról. A kitöltők többsége, 47,6% nyilatkozott úgy, hogy nincs róla tudomása, 40,8% tud ilyen beruházásról, míg 11,7% szerint nincs ilyen programja az Önkormányzatnak.

Milyen lehetőségeket lát a kerületben az új üzletek, munkahelyek, vállalkozások és egyéb gazdasági kezdeményezések számára?

103 válasz

25. ábra: Kérdőív 12. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

A 12. kérdésnél legnagyobb arányban, 54,4%-ban a megfelelő infrastruktúrát jelölték meg jó lehetőségnek az új vállalkozások számára. Ezt követik a helyi támogatási programok 53,4% és a kormányzati támogatási program 51,5%-kal. Legrosszabb lehetőséget a kulturális programok terén látják a kitöltők, mindössze 19,4% jelölte meg ezt az opciót.

A 13. kérdés így szólt: **Ön szerint melyek azok a helyi iparágak, amelyek a legerősebbek a kerületben?** Az eredményt táblázaton szemléltetem.

6. táblázat: Kérdőív 13. kérdés

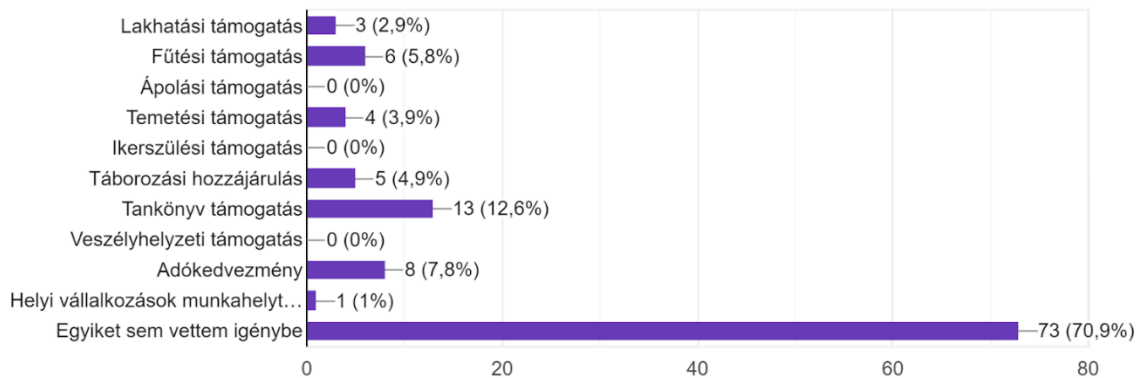
	1	2	3	4	5
Élelmiszeripar	20%	18%	41%	14%	7%
Vegyipar	31%	20%	38%	10%	1%
Gyógyszeripar	24%	17%	31%	23%	5%
Gépipar	27%	18%	38%	15%	2%
Textilipar	33%	21%	42%	4%	0%
Pénzügyi szolgáltatások	1%	18%	46%	27%	8%
Egészségügyi és szociális szolgáltatások	6%	12%	38%	37%	7%
Kereskedelem és értékesítés	1%	8%	41%	35%	15%
Szállítás és logisztika	9%	11%	45%	27%	8%
Marketing és reklám	7%	21%	44%	22%	6%
Vendéglátás	1%	11%	54%	24%	10%

Forrás: Saját szerkesztés

A táblázatból látható, hogy a válaszadók közepesre értékelték az összes felsorolt iparágat. Ennek oka, hogy a XVI. kerület nem rendelkezik jelentős iparral és kertvárosi jellegéből adódóan a nagyvállalatok sem itt alapítottak székhelyet. Jellemzően kis- és középvállalkozások vannak jelen a kerületben, melyek főként kiskereskedelmi üzletek, autójavító műhelyek. Ami érdekesség, hogy a kerületben több magán egészségügyi szolgáltató működik, a kitöltők 38%-a mégis közepesre értékelte ezt a területet.

Ön milyen támogatást/kedvezményt vett igénybe az alábbiak közül?

103 válasz

26. ábra: Kérdőív 14. kérdés

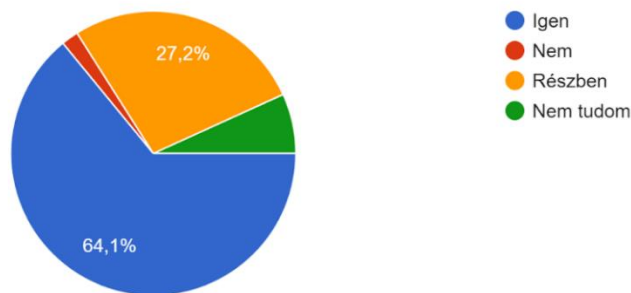
Forrás: Saját szerkesztés

A grafikon jól mutatja, hogy a kitöltők közül nagyon kevesen éltek bármilyen támogatással. Legnagyobb arányban, 12,6% a tankönyvtámogatást vették igénybe, ezután következik 7,8%-kal a valamilyen adókedvezményt igénylők csoportja. Ami az eredményeket látva meglepetésként ért, az a fűtési támogatást igénylők mindössze 5,8%-os aránya. Ahogy azt az interjú során a 33. oldalon ismertettem, a hivatal minden dolgozója, hónapokon át dolgozta fel a több ezer fűtési támogatásra vonatkozó kérelmet, ennek tükrében feltűnően alacsony a támogatást igénylők aránya a kérdőív kitöltők között.

Vélménye szerint a kulturális események jótékonyan hatnak a kerület gazdasági fejlődésére?

103 válasz

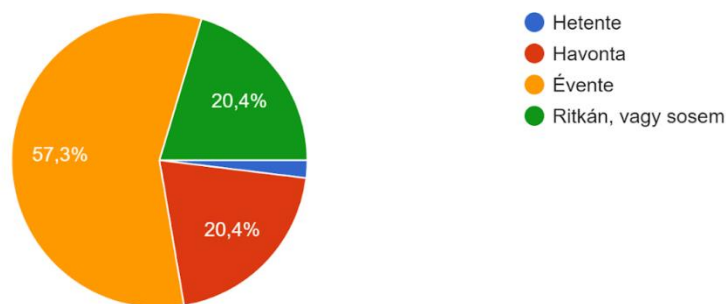
27. ábra: Kérdőív 15. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

Ahogy a diagramon látható, a válaszadók nagy része, 64,1% gondolja úgy, hogy a kulturális események jótékony hatással vannak a kerület gazdasági fejlődésére. Második helyen 27,2%-kal jönnek, akik szerint részben van jó hatással, 6,8% nem tudja és mindössze 1,9% gondolja úgy, hogy nincsenek jótékony hatással.

Milyen gyakran látogat kulturális eseményeket a kerületben?

103 válasz

28. ábra: Kérdőív 16. kérdés

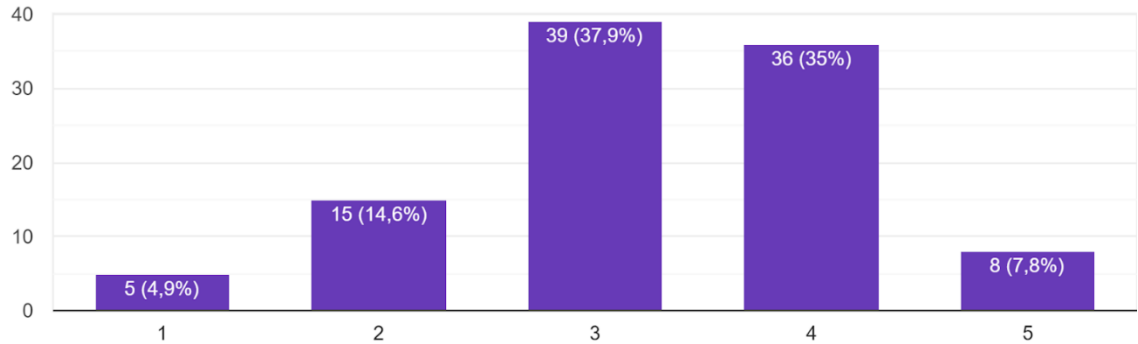
Forrás: Saját szerkesztés

A 16. kérdésre adott válaszokból kiderült, hogy a kitöltők több mint a fele 57,3% évente látogatja a kerület kulturális eseményeit. A havonta látogatók, és akik ritkán, vagy sosem látogatják a helyi kulturális eseményeket, 20,4%-kal egyenlő arányban vannak. A legkisebb

csoport pedig akik hetente látogatnak valamilyen helyi kulturális eseményt, ők mindössze 1,9%-a a válaszadóknak.

Mennyire elégedett a kerület kulturális kínálatával?

103 válasz

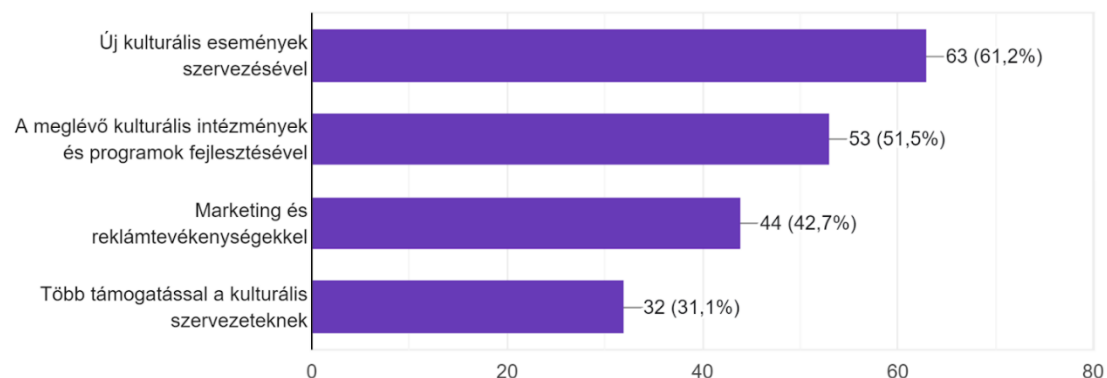
29. ábra: Kérdőív 17. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

A fenti diagram alapján elmondható, hogy a kitöltők a XVI. kerület kulturális kínálatával közepesen elégedettek (37,9%), de nem sokkal kevesebben (35%) gondolták úgy, hogy a közepesnél jobb a kerület kulturális élete. A teljes mértékben elégedetlenek (4,9%) és a nagyon elégedettek (7,8%) aránya csekélynek mondható ebben a kérdésben.

Hogyan javítaná a kerület turisztikai vonzerejét?

103 válasz

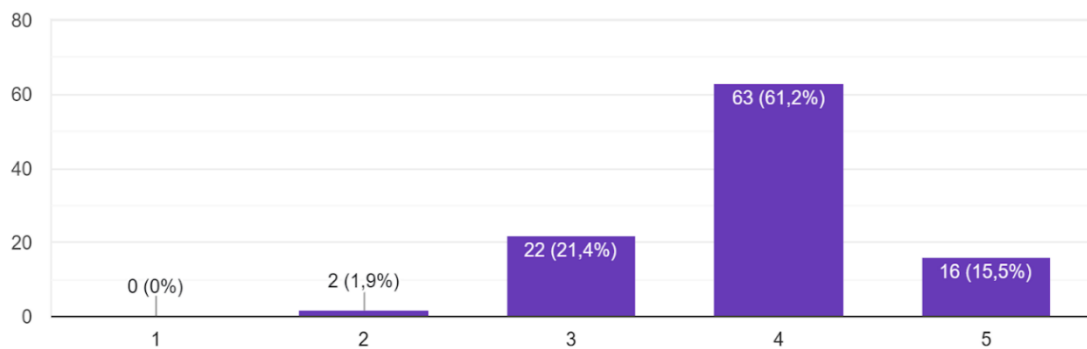
30. ábra: Kérdőív 18. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

A kerület turisztikai vonzerejének javítására irányuló kérdésnél több válasz megjelölése is lehetséges volt. Ennek eredményeként a válaszadók többsége (61,2%) gondolta úgy, hogy új események szervezésével javítaná a turizmust, ezt követi a meglévő programok fejlesztése mellett voksolók (51,5%), harmadik helyen a marketing és reklám tevékenység bővítésével (42,7%) vonzanának több turistát, végül a kulturális szervezetek támogatásának növelését (31,1%) jelölték meg a legkevesebben.

Hogyan értékelné a kerület általános gazdasági helyzetét?

103 válasz

31. ábra: Kérdőív 19. kérdés

Forrás: Saját szerkesztés

Végül az utolsó kérdés arra vonatkozott, hogy a kitöltők összességében mit gondolnak a XVI. kerület általános gazdasági helyzetéről. A korábbi válaszok alapján nem történt meglepetés, a válaszadók többsége (61,2%) az átlagosnál jobbnak látja a kerület gazdasági helyzetét, a második csoport (21,4%) átlagosnak, viszonylag kevesen (15,5%) ítélték nagyon jónak és csekély számban (1,9%) gondolták úgy, hogy az átlagosnál rosszabb a XVI. kerület gazdasági helyzete.

3.2 Interjú

A témák feldolgozásában segítségemre volt egy a XVI. kerületi Önkormányzat gazdasági kérdéseiben jártas személy, akinek információi alapján kerültek megállapításra az alábbiak az interjú során. Kérdéseket tettem fel azzal kapcsolatban, hogy a 2020-2024-es fejlesztési elképzelések közül melyek valósultak meg, milyen nehézségeket okozott a koronavírus-járvány és a gazdasági világválság, illetve hogyan kezelték/kezelik ezeket a problémákat.

A gazdasági program tervezésének lépéseit bemutattam az 1.6-os pontban, a XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete a gazdasági program keretében a 2. sz. melléklet 8. táblázatban foglalt általános fejlesztési elképzeléseket határozta meg a 2020-2024. évekre vonatkozóan. Ezzel kapcsolatban is beszéltünk az interjú során. A 32 pontból álló fejlesztési elképzelésből már megvalósult projektek a következők:

- Jókai utcai szakrendelő felújítása és bővítése, valamint Kertvárosi Sürgős Ellátás létrehozása
- A környezetvédelem fontos a kerületnek, ezért két közösségi komposztáló telepet hoztak létre, virágültetési akciót és erdőtelepítési programot indítottak
- Iskolák, óvodák felújítása (Szentgyörgyi Albert Ált. Isk., Szentmihályi Játsszókert Óvoda udvara, Monoki utcai óvoda udvara)
- A tervezett fővárosi útvonalak felújítása elkészült (Szlovák út, Ostoros út, Rákosi út, Thököly út, Batthyány utca, Magtár utca, Rózsa utca, Georgina utca, Futórózsa utca)
- A földutak leaszfaltozása befejeződött, a régebbi utak felújítása folyamatosan zajlik
- HÉV-Metro összeköttetés szorgalmazása, elkészültek a Cinkotáig tartó szakasz építési tervei
- Közterület-felügyelet létszámának bővítése
- Kerületi fitnesspark hálózat bővítése és megépült a Mátyásfüldi Jégsarnok, ahol belépőjegy ellenében bárki szabadon korcsolyázhat
- Kerékpárút hálózat bővítése
- Építési szabályzat szigorítása a kertvárosi jelleg megőrzése érdekében
- Ingyenes úszásoktatás az óvodákban

- A Szentmihályi Konrád Ferenc Uszoda mellett elkészült a kültéri medence (ez az uszoda égett le 2023.01.28-án)
- Két nyugdíjas klub felújítása, bővítése megtörtént, valamint megkezdték egy idősek otthonának építési munkálatait

Ahogy látható, a 2020-2024-re vonatkozó fejlesztési elképzelések közel fele már elkészült, és a többi projekt is az ütemtervnek megfelelően halad. Természetesen több nehezítő külső körülményt is számításba kell venni, amire szintén kitértem az interjú során. Ilyen például a járvány időszaka. A koronavírus-járvány jelentős gazdasági hatásokkal járt szinte minden szinten, így az önkormányzatokat sem kerülhette el. Az önkormányzatokra azonban a helyi gazdasági folyamatok és a járványügyi intézkedések végrehajtása miatt különösen érzékenyen hatottak a járvány következményei.

Az önkormányzat bevételei az adókból, díjakból és egyéb helyi illetékfajtákból származnak. A járvány időszakában a gazdasági tevékenység visszaesése miatt az adó- és díjfizetések csökkentek, aminek következtében az önkormányzat bevételi forrásai csökkentek. Ezen felül jelentős költségei voltak a járvány elleni küzdelemhez kapcsolódó intézkedések végrehajtása miatt, mint például a járványügyi feladatok ellátása, oltópontok létrehozása, illetve a szociális intézkedések, mint a rászorulókat támogatása. A járvány gazdasági hatásai miatt az önkormányzatnak kevesebb bevétele és több kiadása volt, ami jelentős anyagi terhet jelentett. Az önkormányzat igyekezett megoldást találni a helyzetre, és alkalmazkodni a változásokhoz. Ilyen volt például a fejlesztési elképzelésben is szereplő, teljes online ügyintézésre való átállás, amely részben már megvalósult. Ezen felül adó- és díjfizetési haladék biztosítása, valamint a költségvetési kiadások racionalizálása mind hozzájárultak ahhoz, hogy az önkormányzat képes volt fenntartani alapvető szolgáltatásait a járvány idején. Összességében a koronavírus-járvány jelentős gazdasági kihívást jelentett, melynek hatásai most is érezhetőek.

A másik nehezítő körülmény a világgazdasági folyamatokra is hatással levő háború és annak következményei. Természetesen interjú alanyom erről is beszélt: milyen hatásai vannak ennek az önkormányzat gazdálkodását tekintve.

Az Ukrajnával folytatott háborúval összefüggő gazdasági válság és infláció hatásai Magyarországon jelentős gazdasági nehézségeket okoznak, melyek kihatnak az önkormányzatokra is. A XVI. kerületi Önkormányzat számára a legnagyobb terhet az

üzemeltetési költségek drasztikus növekedése jelenti. Ennek mérséklésére, 2022. szeptemberében a hivatali épületek fűtésének bekapcsolásakor a hőmérsékletet 19 °C-on rögzítették. A kihasználatlan hűtőszekrényeket lekapcsolták, illetve ügyfélfogadási időn kívül a folyosói világítást a nappali időszakban lekapcsolják. Ezeken felül a megemelkedett üzemanyagárak miatt a lehetőségekhez mérten korlátozták a szolgálati gépjárművek használatát.

A lakosság rezszi terheinek enyhítése érdekében a többlakásos, de egy gázórás ingatlanban élők kedvezményes áron kaphatják a gázt. A kormány a 345/2022. (IX.9.) Korm. rendelettel módosította az egyes egyetemes szolgáltatási árszabások meghatározásáról szóló 259/2022. (VII. 21.) Korm. rendeletet, kiegészítve azt a családi fogyasztói közösségekre vonatkozó kedvezményekről szóló 7/A. §-sal, mely 2022. szeptember 10. napjától hatályos. A 7/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy amennyiben a társasháznak, lakásszövetkezetnek nem minősülő ingatlanon belül több, de legfeljebb négy önálló, az országos településrendezési és építési követelményekről szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 105. §-a szerinti lakás rendeltetési egység (a továbbiakban: lakás rendeltetési egység) található, a települési önkormányzat jegyzője (a továbbiakban: eljáró hatóság) kérelemre 8 napon belül hatósági bizonyítványt állít ki a lakás rendeltetési egységek számáról. (<https://magyarkozlony.hu/>)

A kormány intézkedésének hatására több ezer kérelem érkezett az Önkormányzathoz. A kérelmek beérkezését követően a hivatal munkatársai helyszíni szemlét tartanak az ingatlanokban, ahol jegyzőkönyvet vesznek fel. Ezután a kérelem és a hozzá csatolt jegyzőkönyv a Főépítészhez kerül, aki elbírálja a kedvezményre való jogosultságot.

A válsággal összefüggésben az infláció jelenti a másik nagy kihívást. A bérek reálértékének csökkenésére válaszul a Képviselő-testület a 2023. évi költségvetésben a köztisztviselői illetményalapot 55.000 Ft-ról 60.000 Ft-ra emelte, továbbá minden teljes munkaidőben foglalkoztatott dolgozó - beleértve a munka törvénykönyve hatálya alá tartozókat is - 3 havonta, egységesen bruttó 300.000 Ft rezszi- és inflációvédelmi támogatást kap.

A válság okán érdemes más aspektusból is megemlíteni az Ukrajnában zajló háborút, melynek következményeként a hazánkba érkező menekültek megsegítésére az Önkormányzat a Kerületgazda Szolgáltató Szervezet telephelyén adománygyűjtő pontot nyitott, továbbá ideiglenes szálláshelyeket alakított ki. Összességében az Ukrajnával folytatott háborúval összefüggő gazdasági válság és infláció hatásai a XVI. kerületi Önkormányzatnak is jelentős

terhet jelent, ezért a költségvetés tervezés és az erőforrások hatékony felhasználása terén megfelelő stratégiák kidolgozására van szükség.

Az interjú lezárásaként összefoglalva, a kérdéseimre kapott válaszokból kiderül, hogy a felmerülő gazdasági nehézségeket a XVI. kerületi Önkormányzat sikerrel kezeli, ezt mi sem mutatja jobban, mint az elkészült beruházások. A fejlesztési elképzelésből idáig megvalósult projektek nagyban hozzájárulnak a helyi gazdaság ösztönzéséhez. A kedvezményes árú gáz, melyet a többgenerációs, de egy gázórás házakban lakó családok igényelhetnek, ugyan kormányrendelet alapján történik, de a lebonyolítása teljes mértékben a helyi önkormányzat feladata. Ez nagy segítséget jelent a jogosult családoknak, több százezer forintot tudnak megtakarítani vele. Ezzel együtt a koronavírus-járvány során nyújtott segítséggel az Önkormányzat nagymértékben segíti a helyi lakosok életét. Végül, de nem utolsó sorban az üzemeltetési költségek nagymértékű drágulása miatt bevezetett takarékosági intézkedések sikeresen működnek, ezen felül az infláció és rezszi díjak emelkedése érdekében az Önkormányzat dolgozóinak béremelésére is sor kerülhetett. Mindezek azt mutatják, hogy a XVI. kerületi Önkormányzat gazdálkodása eredményes, képes hatékony intézkedésekkel reagálni a világgazdasági változásokra és a nehéz körülmények ellenére további gazdasági növekedésre képes.

3.3 Hipotézisek

1. hipotézis: A helyi kulturális élet fejlesztése jótékony hatással van a gazdasági fejlődésre

A kulturális események fontos részei az önkormányzati tevékenységnek, hiszen segítenek előmozdítani a helyi közösségek összetartását, a kulturális értékek megőrzését, és lehetőséget adnak a lakosság szórakozására és szabad idejének tartalmas eltöltésére. Ahhoz, hogy sikeresen szervezzünk és javítsunk kulturális eseményeket, fontos, hogy figyelembe vegyünk a helyi közösség igényeit és érdekeit, valamint a rendezvények szervezése során kövessünk néhány alapvető elvet. Az első lépés a sikeres kulturális események szervezésében az, hogy megfelelő előkészületeket tegyünk. Fontos, hogy a tervezési folyamatban mindenki szerepet kapjon, a helyi közösségi vezetőktől kezdve a helyi lakosokig. Elsőként tisztáznunk kell, hogy milyen típusú eseményeket szeretnénk szervezni, melyek a legnépszerűbbek a helyi közösség körében, és hogy milyen időszakban szeretnénk azokat megtartani. Fontos, hogy olyan eseményeket szervezzünk, amelyek vonzóak a helyi közösség számára, és megfelelnek a kulturális érdeklődésnek. A következő lépés a megfelelő helyszín kiválasztása és az események szervezése, majd a helyi közösség bevonása. Az önkormányzatnak szerepet kell játszania a helyi közösség bevonásában, a rendezvények népszerűsítésében és a résztvevők biztosításában. Az önkormányzatnak a kulturális eseményekhez kapcsolódó marketing tevékenységgel kell segíteni annak népszerűsítését.

Összegezve a kulturális élet fejlődése pozitívan hat a kerület gazdasági fejlődésére, ezt a hipotézist a kérdőív kitöltők 64,1%-a is megerősíti. A kérdőívből kiderült tehát, hogy a válaszadók többsége közepesre értékelte a XVI. kerület kulturális kínálatát és szeretnék, ha nagyobb lenne a kulturális élet a kerületben és új programokat is szerveznének. A hipotézis a kérdőív alapján bizonyításra került.

2. hipotézis: A XVI. kerületi lakosok számára az egészségügyi ellátás fejlesztése a legfontosabb

A kérdőív kitöltők 40%-a 4-es értékelést adott az 1-5 skálán a 6. kérdésnél, helyi egészségügyi szolgáltatások színvonalára vonatkozó kérdésben. A 13. kérdésnél, az egészségügyi és szociális szolgáltatások körében közepes (3-as) értékelést adtak legtöbben, illetve a 7. kérdésnél, ahol arra voltam kíváncsi, hogy miben kéne fejlődnie a kerületnek, hogy jobban érezzék magukat kérdésre, a kitöltők kimagasló többsége 56,3%-a válaszolt úgy, hogy az egészségügyi ellátás fejlődését szeretnék.

Úgy vélem, ennek a különbségnek az lehet az oka, hogy ahol a legalacsonyabb (3-as) értékelést adták a kitöltők, az egészségügyi és szociális ellátásra vonatkozó kérdés együtt szerepelt és a szociális ellátás minősítése okozhatta a „rosszabb” eredményt. Az egészségügyi szolgáltatások színvonalának 4-es értékelése jónak számít, de mivel a kitöltők nagyrésze ennek a területnek a fejlesztését szeretné, az Önkormányzatnak olyan intézkedéseket kell tennie, amelyek javítják az egészségügyi szolgáltatások minőségét és hozzáférhetőségét a lakosok számára. Például, az Önkormányzatnak jobban kellene kommunikálnia az elérhető egészségügyi szolgáltatásokat a lakossággal, különösen az idősebb és a kevésbé tájékozott lakosokkal, akik nehezebben jutnak hozzá az információkhoz. Az Önkormányzatnak lehetősége van arra is, hogy együttműködjön a helyi egészségügyi intézményekkel és biztosítsa, hogy a szolgáltatások minősége magasabb legyen, valamint biztosítsa az intézmények megfelelő finanszírozását és személyzetét. Az önkormányzatnak szerepet kell játszania a helyi egészségügyi intézményekre vonatkozó visszajelzések összegyűjtésében is, hogy jobban megértsék a lakosság igényeit és azon dolgozzanak, hogy ezeket kielégítsék. A 2020-2024 évekre vonatkozó fejlesztési elképzelésekkel kapcsolatban már említettem a Jókai utcai szakrendelő felújítását, amely 2022 áprilisában elkészült. A felújítás több mint 3 milliárd forintból valósult meg, ebből 2,4 milliárd állami forrásból és 650 millió forintot pedig a XVI. kerületi Önkormányzat költségvetéséből fordítottak rá. (<https://www.bp16.hu/hirek/fejlo-kertvaros/befejezodott-a-jokai-utcai-szakrendelo-felujitasa>) Az Önkormányzatnak azonban nem csak az egészségügyi intézményekkel kell együttműködnie, hanem a lakossággal is. A XVI. kerületi Önkormányzat támogatja a lakosság egészségmegőrző tevékenységeit és sportolási lehetőségeket biztosít, hiszen a tavalyi évben elkészült egy 140 méter hosszú pumpapálya és 10 db kültéri kondiparkot adtak át. Összességében elmondható, hogy a kérdőív kitöltők az egészségügyi ellátás minőségét tartják legfontosabbnak a kerületben és az Önkormányzat igyekszik fejleszteni az egészségügyi ellátás színvonalát. Fontos megjegyezni,

hogy a sportolási lehetőségek biztosítása is nagyban hozzájárul az egészség megőrzéséhez és ezt a kérdőív kitöltők is így látják, ugyanis a parkok, játszótérek, kerékpárutak és sportolási lehetőségek terén is 4-es értékelést adtak az 1-5 skálán. A kérdőív alapján a hipotézis bizonyításra került.

3. hipotézis: Kevesen vesznek igénybe önkormányzati támogatást/kedvezményt

Az önkormányzati támogatások és kedvezmények fontos szerepet játszanak a társadalom támogatásában, különösen azok számára, akik nehéz anyagi helyzetben vannak. Azonban, bár ezek az intézkedések elérhetőek számos ember számára, a kérdőív eredménye azt mutatja, hogy az emberek jelentős része nem veszi igénybe ezeket a lehetőségeket.

Egy lehetséges magyarázat az lehet, hogy az emberek nem tudják, hogy milyen támogatások érhetőek el számukra. A XVI. kerületi Önkormányzat számos támogatást és kedvezményt biztosít a helyi lakosok számára, mint például lakhatási támogatás, fűtési támogatás, vagy a helyi vállalkozások munkahelyteremtő és foglalkoztatás-ösztönző programja (Mellékletek 4. táblázat). Azonban, ha az emberek nem tudják, hogy ezek a lehetőségek elérhetőek, vagy nem tudják, hogyan kell igényelni őket, akkor valószínűleg nem fognak élni ezzel a lehetőséggel.

Egy másik lehetséges magyarázat az lehet, hogy az emberek szégyellik magukat, ha igénybe vesznek ilyen támogatásokat. Az emberek gyakran úgy érzik, hogy ha igénybe vesznek egy olyan szolgáltatást, ami mások számára nem elérhető, akkor ez azt jelzi, hogy valami nincs rendben velük. Ez a szégyenérzet azonban nem csak azért jelent problémát, mert az emberek nem veszik igénybe a támogatást, hanem azért is, mert nem beszélnek róla másokkal sem. Ha valaki nem beszél arról, hogy milyen lehetőségei vannak, akkor mások sem fognak erről tudni, és így kevesebb ember fogja felismerni az elérhető támogatások fontosságát.

Egy másik magyarázat az lehet, hogy az emberek úgy érzik, hogy a támogatások igénybevétele túl sok időt és energiát vesz igénybe. Az emberek gyakran túl elfoglaltak ahhoz, hogy foglalkozzanak az igénylési folyamattal, vagy éppen úgy érzik, hogy nem éri meg az időt és az erőfeszítést, amit beletennének a támogatás elérésébe. Ez a magatartás azonban problémát okozhat, mivel az embereknek lehet, hogy olyan támogatások állnak rendelkezésre, amelyeknek az igénybevétele jelentős könnyebbséget jelenthet a mindennapi életükben.

Úgy gondolom, hogy a XVI. kerület esetében az önkormányzati támogatások/kedvezmények kisszámú igénybevételének oka főként a fenti, harmadik opció lehet és az emberek úgy érzik, hogy a támogatások igénybevétele túl sok időt és energiát vesz igénybe. Azért gondolom így, mert a kérdőív eredménye alapján a válaszadók magukat tájékozottnak írták le, ezzel a fent említett első opciót, miszerint az emberek nem tudnak a támogatásokról, kizárható.

A szegényérzet miatti opciót is elvetném, ugyanis a családi fogyasztói közösségekre vonatkozó kedvezményt több ezer tehetős lakos igényelte, akik többgenerációs házakban élnek.

Ennek okát két dologban látom:

Az egyik oka, hogy a XVI. kerületben főként tehetősebb családok élnek, ezért a jó anyagi és szociális helyzetük miatt nem jogosultak a helyi kedvezményekre/támogatásokra. A másik oka pedig, hogy a 2020-2024 évekre vonatkozó fejlesztési elképzelésben is szereplő e-ügyintézésre való átállás még nem valósult meg teljeskörűen és az emberek többsége sajnálja az időt a személyes ügyintézésre.

Az Önkormányzatnak tehát az a feladata, hogy egyszerűbbé és kényelmesebbé tegye az önkormányzati támogatások igénylését. Az online űrlapok és alkalmazások használata, az ügyfélszolgálati rendszerek bővítése és az információk könnyen elérhetővé tétele mind olyan intézkedések, amelyek segíthetnek az embereknek az önkormányzati támogatások és kedvezmények igénybevételében.

Az is fontos, hogy az önkormányzatok tájékoztassák az embereket az elérhető támogatásokról és kedvezményekről, valamint arról, hogy azokat hogyan lehet igényelni. Ezáltal az emberek jobban megérthetik, hogy milyen támogatási lehetőségek állnak rendelkezésre, és hogyan lehet ezeket könnyen és hatékonyan igénybe venni. Ez a hipotézisem bizonyításra került.

4 Következtetések, javaslatok

Az önkormányzatoknak jelentős szerepe van a helyi gazdaság fejlődésében. Az önkormányzatok feladata, hogy gondoskodjanak a helyi közszolgáltatások biztosításáról, az infrastruktúra fenntartásáról, a területfejlesztésről és az adóbevételek gyűjtéséről. Mindezek a feladatok hozzájárulnak a helyi gazdaság és a lakosság életszínvonalának javításához. Az önkormányzatok fejlesztési tervet készítenek, melyet az adott terület gazdasági helyzetének elemzésével kezdenek. Megvizsgálják a gazdaság erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és fenyegetéseit, majd ennek alapján kidolgoznak egy stratégiát a helyi gazdaság fejlesztésére. Az önkormányzatoknak ebben a folyamatban fontos szerepük van a helyi vállalkozók és a lakosság bevonásában. A helyi vállalkozók és a lakosság véleménye és észrevételei alapján határozzák meg a fejlesztési irányokat. Az infrastruktúra fejlesztésében is fontos szerepük van a helyi önkormányzatoknak, mert vonzza az új vállalkozásokat és az új lakosokat is az adott területre. Az infrastruktúra fejlesztése mellett gondoskodniuk kell az oktatási, egészségügyi és kulturális ellátás/infrastruktúra fejlesztéséről is. Lehetőségük van vállalkozási tevékenység folytatására, amelynek célja a helyi gazdaság és a lakosság életminőségének javítása. Az önkormányzati vállalkozásoknak lehetőségük van közvetlenül kapcsolatot létesíteni a helyi lakossággal és az üzleti szereplőkkel, ami nagy előnyt jelent az üzleti életben. Az önkormányzatoknak fontos szerepe van a turisztikai szolgáltatások fejlesztésében, az idegenforgalmi infrastruktúra kialakításában, a turisztikai attrakciók megőrzésében és a turisztikai marketingben. Például lehetőségük van a szállodák, éttermek, turisztikai látnivalók és szórakozóhelyek létrehozására. Az idegenforgalmi infrastruktúra kialakítása szintén fontos feladat a helyi gazdaságfejlesztés szempontjából. Az önkormányzatoknak gondoskodniuk kell az utak, parkolók, kerékpárutak és egyéb infrastruktúra kiépítéséről. Az infrastruktúra kialakítása nemcsak a turisták kényelmét szolgálja, hanem hozzájárul az adott terület turisztikai vonzerejének növeléséhez is. Az önkormányzatoknak fontos szerepe van a turisztikai attrakciók megőrzésében, gondoskodniuk kell a történelmi, kulturális és természeti örökségek megőrzéséről, hogy hosszú távon is turisztikai vonzerőt jelentsenek. Lehetőségük van a helyi kulturális és sportesemények szervezésére, amelyek hozzájárulnak a turisták érdeklődésének felkeltéséhez. A turisztikai marketing terén is fontos szerepük van, mert gondoskodniuk kell arról, hogy az adott terület turisztikai vonzereje minél szélesebb körben ismert legyen. Lehetőségük van turisztikai kampányok szervezésére, az interneten való jelenlét kialakítására és idegenforgalmi kiadványok készítésére.

A helyi Önkormányzat és a helyi gazdaság fejlődése között erős összefüggés van. A XVI. kerületi Önkormányzat olyan intézkedésekkel támogatja a helyi gazdaságot, mint a helyi adókedvezmények, az infrastruktúra fejlesztése és a helyi vállalkozások munkahelyteremtő és foglalkoztatás-ösztönző programja. Az ilyen jellegű beavatkozások segítenek a helyi vállalkozásoknak jobb feltételeket teremteni a működéshez, ami hozzájárul a helyi gazdaság fellendüléséhez. Az Önkormányzat kulcsszerepet játszik a helyi gazdaságfejlesztési stratégiák kidolgozásában és végrehajtásában, mint amilyen a 2020-2024 évekre vonatkozó fejlesztési program. Ezek a stratégiák határozzák meg az Önkormányzat által támogatott gazdasági ágazatokat és a befektetéseket. A helyi gazdasági környezet javítása azonban nem csak a gazdasági szereplők támogatását jelenti, hanem magában foglalja a helyi értékek támogatását, a helyi kulturális intézmények, sportklubok és civil szervezetek támogatását is, melyek mind fontos szerepet töltenek be a XVI. kerületben. Az Önkormányzat azonban nem működhet egyedül, hogy javítsa a helyi gazdasági környezetet. Az együttműködés a helyi vállalkozásokkal, a kormánnyal és más önkormányzatokkal elengedhetetlen ahhoz, hogy a helyi gazdasági fejlődés megvalósuljon. A kérdőív eredményei is alátámasztják, hogy a XVI. kerülethez kötődő válaszadók alapvetően elégedettek az Önkormányzat munkájával és a kerület gazdasági helyzetét is 4-es re értékelték az 1-5-ig skálán, ami jó eredmény.

Javaslat

A kérdőívre adott válaszok alapján kiderült, hogy a kitöltők leginkább az egészségügyi ellátás és a kulturális programok területén szeretnék fejlődést a XVI. kerületben. Ennek a két területnek a fejlesztésére teszek javaslatot.

Egészségügyi ellátás:

A 2. számú hipotézisem bizonyításában is szerepel, hogy az Önkormányzatnak olyan intézkedéseket kell tennie, amelyek javítják az egészségügyi szolgáltatások minőségét és hozzáférhetőségét a lakosok számára. Jobban kellene kommunikálnia az elérhető egészségügyi szolgáltatásokat a lakossággal, különösen az idősebb és a kevésbé tájékozott lakosokkal, akik nehezebben jutnak hozzá az információkhoz. Az Önkormányzatnak lehetősége van arra is, hogy együttműködjön a helyi egészségügyi intézményekkel és biztosítsa, hogy a szolgáltatások minősége magasabb legyen, valamint biztosítsa az intézmények megfelelő finanszírozását és személyzetét. Szerepet kell játszania a helyi egészségügyi intézményekre vonatkozó

visszajelzések összegyűjtésében is, hogy jobban megértsék a lakosság igényeit és azon dolgozzanak, hogy ezeket kielégítsék, azonban nem csak az egészségügyi intézményekkel, hanem a lakossággal is együtt kell működni.

Kulturális kínálat fejlesztése, bővítése:

Ahogy az 1. számú hipotézisem bizonyításában is szerepel, ahhoz, hogy az Önkormányzat sikeresen javítson a kerület kulturális életén, fontos, hogy figyelembe vegye a helyi közösség igényeit, érdekeit és a tervezési folyamatban mindenki szerepet kapjon, a helyi közösségi vezetőktől kezdve a helyi lakosokig. Elsőként fel kell mérni, hogy milyen típusú eseményeket szeretnének szervezni, melyek a legnépszerűbbek a helyi közösség körében, és hogy milyen időszakban szeretnék azokat megtartani. Fontos, hogy olyan eseményeket szervezzenek, amelyek vonzóak a helyi közösség számára, és megfelelnek a kulturális érdeklődésnek. A következő lépés a megfelelő helyszín kiválasztása és az események szervezése a helyi közösség bevonásával. Az Önkormányzatnak szerepet kell játszania a helyi közösség bevonásában, a rendezvények népszerűsítésében és a résztvevők biztosításában. Az Önkormányzatnak a kulturális eseményekhez kapcsolódó marketing tevékenységgel kell segíteni annak népszerűsítését.

5 Összefoglalás

Szaktervezésem témája, a helyi önkormányzatok költségvetési és vagyongazdálkodása, az önkormányzatok vállalkozási tevékenysége. Ezen belül Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzatának gazdálkodási tevékenységét vizsgálom. A dolgozat első felében bemutatom a magyar államháztartás rendszerét, kiemelten az önkormányzati alrendszert, az önkormányzatok feladatait és hatásköreit, valamint a helyi gazdaságfejlesztés és gazdasági program tervezésének módszereit. A második rész, Budapest XVI. kerületi Önkormányzatának gazdálkodási tevékenységét vizsgálja. Ebben a részben tanulmányozom a XVI. kerület költségvetését, valamint bemutatom a kötelező és önként vállalt feladatokat és a helyi gazdálkodó szervezeteket. A módszertan szakaszban, a gazdasági program keretében megalkotott fejlesztési elképzeléssel összefüggésben egy interjú segítségével megvizsgáltam a covid-járvány és a gazdasági válság okozta nehézségeket, illetve készítettem egy kérdőívet, melyet XVI. kerületi lakosok, illetve a kerülettel kapcsolatban álló személyek töltöttek ki a helyi gazdasági helyzetre vonatkozóan. A módszertan zárásaként, a rendelkezésemre álló adatok alapján a hipotéziseim bizonyítását vezettem le. A következtetések és javaslatok rész az eredményeket és a fejlesztésre vonatkozó ajánlásokat tartalmazza a XVI. kerületi Önkormányzat vonatkozásában. Az irodalomjegyzék, mellékletek és függelék a kutatás további részleteit és adatait tartalmazzák.

A dolgozat célja, hogy átfogóan tanulmányozza a XVI. kerületi Önkormányzat szerepét a helyi gazdaság fejlődésében, és hogy feltárja, milyen hatással vannak az önkormányzati döntések és programok a helyi gazdaságra. Fontos szempont a költségvetés és az előirányzatok adatainak rendszerbe foglalása, táblázatokon és diagrammokon történő szemléltetése, a helyi vállalkozások gazdasági teljesítménye és a társadalmi jólét vizsgálata. A dolgozat sorba veszi az önkormányzati intézkedéseket és támogatásokat, amelyek elősegítik a helyi vállalkozások fejlődését és a munkahelyteremtést. Megvizsgálja az Önkormányzat szerepét a helyi turizmus és infrastruktúra fejlesztésében, valamint azokat a kihívásokat, amelyekkel az Önkormányzatnak szembe kell néznie, amikor egy egészségügyi világjárvány, vagy egy gazdasági világválság fenyegeti. A dolgozat célja továbbá, hogy konkrét javaslatokat tegyen az Önkormányzat számára annak érdekében, hogy hatékonyabb legyen a gazdasági fejlesztés területén, valamint elősegítse a helyi gazdaság fenntartható növekedését.

6 Irodalomjegyzék

- Bódi Ferenc (2020): A helyi önkormányzatok születése Magyarországon
https://library.hungaricana.hu/hu/view/RetorkiKonyvek_045/?pg=150&layout=s
Letöltés ideje: 2022.10.16
- Bujdosó Sándor (2008): Változások és lehetőségek az önkormányzati gazdálkodásban
- Erdős Éva (2014): Önkormányzati pénzügyek, az önkormányzatok gazdálkodási rendszere
<https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/10527/Teljes%20sz%20F6veg;jsessionid=75CAAEE7C838CB5F6A8A4076F30C4FC1F?sequence=2>
Letöltés ideje: 2022.06.01
- Fogarasi József (2010): Önkormányzati kézikönyv
- Iván Dániel (2019): A helyi-területi közigazgatás II. – A helyi önkormányzatok
https://antk.uni-nke.hu/document/akk-copy-uni-nke-hu/8.%20%20A%20k%C3%B6zigazgat%C3%A1s-tudom%C3%A1ny%20alapjai%20_%20Iv%C3%A1n%20D%C3%A1niel%20_%20A%20helyi-ter%C3%BC3%20k%C3%B6zigazgat%C3%A1s%20II.%20-%20A%20helyi%20%C3%B6nkorm%C3%A1nyzatok.pdf
Letöltés ideje: 2022.07.01
- Kertvárosi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft.
<https://adoc.pub/polgarmestere-targy-javaslat-a-kertvarosi-sportletesitmenyek5ccb7d90cae11dd9cb4becb9cf708f6f26107.html>
Letöltés ideje: 2023.04.04
- Kondás Józsefné: A helyi önkormányzatok költségvetése és gazdálkodása
<http://midra.uni-miskolc.hu/document/16831/9732.pdf>
Letöltés ideje: 2022.06.01

- Lantos Antal: A XVI. kerület történetéről
<https://www.bp16.hu/a-xvi-keruletrol>
- Mezei Cecília (2006): A települési önkormányzatok szerepe a helyi gazdaság fejlesztésében
http://www.rkk.hu/rkk/publications/phd/mezeic_ertekezes.pdf
Letöltés ideje: 2022.10.18
- Pap Andrea (2013): A Honvédelmi minisztérium gazdálkodásának aspektusai 2005 – 2011. közötti időszakban
<https://tudasportal.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/20.500.12944/12298/Pap%20Andrea%20%c3%a9rtekez%20%c3%a9s?sequence=1&isAllowed=y>
Letöltés ideje: 2022.10.02
- Pécsi Tudományegyetem, Helyi fejlesztés konferencia: Önkormányzatok gazdálkodása
https://ktk.pte.hu/sites/ktk.pte.hu/files/images/kepzes/phd/onk_konf_kotet.pdf
Letöltés ideje: 2022.06.01
- Rózsa Rita (2015): A helyi önkormányzatok pénzügyei
<https://docplayer.hu/24406011-Szakdolgozat-a-helyi-onkormanyzatok-penzugyei.html>
Letöltés ideje: 2022.06.08
- Simon István (2020): Pénzügyi jog I.
https://people.inf.elte.hu/zirtaai/Penzugyi_Jog_I.pdf
Letöltés ideje: 2023.04.04
- Speigelné Szabó Margit – Államháztartás rendszere
https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetencia_k_meresi_ertekelesi_eszkozrendszerenek_kialakitasa/15_1969_016_101215.pdf
Letöltés ideje: 2022.06.28

- Szabó István (2012): Az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok szerepvállalása a költségvetési szektoron kívüli feladatellátásban a megyei jogú városok önkormányzatainál
https://rgdi.sze.hu/images/RGDI/honlapelemei/fokozatszerzesi_anyagok/szabo_istvan_disszertacio_vegleges.pdf
Letöltés ideje: 2022.06.01

Internetes hivatkozások:

- <https://allamhaztartas.kormany.hu>
- <https://net.jogtar.hu/>
- <https://www.allamkincstar.gov.hu/>
- <https://www.ksh.hu/>
- <https://www.bp16.hu/>

7 Mellékletek

7.1 1. sz. melléklet: Felhasznált kutatási kérdőív

A XVI. kerület gazdasági helyzete

Kedves Kitöltő!

Korompai Gergely vagyok, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem gazdálkodási- és menedzsment szakos, végzős hallgatója.

Szakedolgozatom témája "A XVI. kerületi Önkormányzat szerepe a helyi gazdaság fejlődésében".

A kérdőív teljesen anonim és önkéntes, mindössze néhány percet vesz igénybe.

Köszönöm, hogy kitöltésével hozzájárul szakedolgozatom sikerességéhez!

Válaszadó neme: *

- Nő
- Férfi

Mi az Ön életkora? *

- 18 év alatt
- 18 - 24 év között
- 25 - 34 év között
- 35 - 44 év között
- 45 - 54 év között
- 55 - 64 év között
- 65 év felett

Mi a legmagasabb iskolai végzettsége? *

- Kevesebb, mint 8 általános
  - Általános iskola 8. osztály
  - Középfokú végzettség
  - Felsőfokú végzettség
-

Mi az Ön foglalkozása? *

- Tanuló
  - Tanuló és munkavállaló
  - Szellemi foglalkozású
  - Fizikai foglalkozású
  - Munkanélküli
  - Nyugdíjas
  - Háztartásbeli
-

Milyen kapcsolatban van a XVI. kerülettel? *

- A kerületben élek
- A kerületben dolgozok
- A kerületben tanulok
- Egyéb okból jártam, járok a kerületben

Hogyan értékelné az alábbi, mindennapi közérzetét befolyásoló tényezőket a kerületben? *

	1	2	3	4	5
Ivóvíz minősége	☐	☐	☐	☐	☐
Gázellátás	☐	☐	☐	☐	☐
Elektromos ell...	☐	☐	☐	☐	☐
Telefonellátás	☐	☐	☐	☐	☐
Csatomahálózat	☐	☐	☐	☐	☐
Zöldfelületek, p...	☐	☐	☐	☐	☐
Sportolási lehe...	☐	☐	☐	☐	☐
Kulturális szolg...	☐	☐	☐	☐	☐
Szórakozási le...	☐	☐	☐	☐	☐
Élelmiszerellát...	☐	☐	☐	☐	☐
Egyéb kereske...	☐	☐	☐	☐	☐
Vándéglátó-ipa...	☐	☐	☐	☐	☐
Közbiztonság	☐	☐	☐	☐	☐
Egészségügyi ...	☐	☐	☐	☐	☐
Oktatási lehető...	☐	☐	☐	☐	☐
Közúthálózat	☐	☐	☐	☐	☐
Tömegközleke...	☐	☐	☐	☐	☐
Kerékpározási L...	☐	☐	☐	☐	☐
Tisztaság, sze...	☐	☐	☐	☐	☐
Gazdasági fejl...	☐	☐	☐	☐	☐
Munkalehetősé...	☐	☐	☐	☐	☐
A kerület építet...	☐	☐	☐	☐	☐
A kerület termé...	☐	☐	☐	☐	☐
Lakáshelyzet	☐	☐	☐	☐	☐

Kérem jelölje meg, miben kell fejlődnie a kerületnek, hogy Ön jobban érezze magát? *

- Egészségügyi ellátás
- Szociális ellátás
- Oktatás
- Tömegközlekedés
- Infrastruktúra
- Kereskedelmi szolgáltatások
- Kulturális programok
- Sportolási lehetőségek

Mennyire tartja magát tájékozottnak a település közügyeit illetően? *

- Nagyon tájékozott
- Tájékozott
- Részben tájékozott
- Nem tájékozott

A felsoroltak közül mely tényező, milyen mértékben jelzi a kerület sikerét a helyi gazdaságfejlesztés területén? *

	1	2	3	4	5
Munkanélkülis...	☐	☐	☐	☐	☐
Lakossági köz...	☐	☐	☐	☐	☐
Infrastruktúra f...	☐	☐	☐	☐	☐
Vállalkozások ...	☐	☐	☐	☐	☐
A befektetések...	☐	☐	☐	☐	☐
Turizmus fellen...	☐	☐	☐	☐	☐
Ingatlanpiac al...	☐	☐	☐	☐	☐

Véleménye szerint a kerület számára leginkább megfelelő fejlődéséhez mely tényezőket és milyen súlyal kell figyelembe venni? *

	1	2	3	4	5
Turizmus és ku...	☐	☐	☐	☐	☐
Infrastruktúra-f...	☐	☐	☐	☐	☐
A helyi kis- és k...	☐	☐	☐	☐	☐
Kormányzati tá...	☐	☐	☐	☐	☐
Innováció	☐	☐	☐	☐	☐
Fenntartható fe...	☐	☐	☐	☐	☐
Oktatás és kép...	☐	☐	☐	☐	☐

Tudomása szerint végzett-e a XVI. kerületi Önkormányzat olyan beruházást, melynek célja a termelő és szolgáltató vállalkozások támogatása, segítése volt? *

- Igen
- Nem
- Nem tudom

Milyen lehetőségeket lát a kerületben az új üzletek, munkahelyek, vállalkozások és egyéb gazdasági kezdeményezések számára? *

- Kormányzati támogatási program
- Előnyös adózás
- Helyi támogatási programok
- Megfelelő infrastruktúra
- Tömegközlekedési lehetőség
- Helyi piacok és rendezvények az új cégek megismerésére
- Kulturális és turisztikai attrakciók

Ön szerint melyek azok a helyi iparágak, amelyek a legerősebbek a kerületben? *

	1	2	3	4	5
Élelmiszeripar	☐	☐	☐	☐	☐
Vegyipar	☐	☐	☐	☐	☐
Gyógyszeripar	☐	☐	☐	☐	☐
Gépipar	☐	☐	☐	☐	☐
Textilipar	☐	☐	☐	☐	☐
Pénzügyi szolg...	☐	☐	☐	☐	☐
Egészségügyi ...	☐	☐	☐	☐	☐
Kereskedelem ...	☐	☐	☐	☐	☐
Szállítás és log...	☐	☐	☐	☐	☐
Marketing és r...	☐	☐	☐	☐	☐
Vendéglátás	☐	☐	☐	☐	☐

Ön milyen támogatást/kedvezményt vett igénybe az alábbiak közül? *

- Lakhatási támogatás
- Fűtési támogatás
- Ápolási támogatás
- Temetési támogatás
- Ikerszülési támogatás
- Táborozási hozzájárulás
- Tankönyv támogatás
- Veszélyhelyzeti támogatás
- Adókedvezmény
- Helyi vállalkozások munkahelyteremtő és foglalkoztatás-ösztönző programja
- Egyiket sem vettem igénybe

Vélménye szerint a kulturális események jótékonyan hatnak a kerület gazdasági fejlődésére? *

- Igen
  - Nem
  - Részben
  - Nem tudom
-

Milyen gyakran látogat kulturális eseményeket a kerületben? *

- Hetente
  - Havonta
  - Évente
  - Ritkán, vagy sosem
-

Mennyire elégedett a kerület kulturális kínálatával? *

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

Hogyan javítaná a kerület turisztikai vonzerejét? *

- Új kulturális események szervezésével
  - A meglévő kulturális intézmények és programok fejlesztésével
  - Marketing és reklámtevékenységekkel
  - Több támogatással a kulturális szervezeteknek
-

Hogyan értékelné a kerület általános gazdasági helyzetét? *

1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

7.2 2. sz. melléklet: Táblázatok

Költségvetési szervek 2022. évi költségvetése Ezer Ft-ban megadva					
Költségvetési szerv	Előirányzat	Önként vállalt feladat	Kötelező feladat	Államigazgatási feladat	Költségvetés és finanszírozás
Budapest XVI. kerületi Polgármesteri Hivatal	39 393 614	20 598 206	18 789 908	5 500	Összes bevétel
					Összes kiadás
Kertvárosi Egészségügyi Szolgálat	3 531 890		3 531 890		Összes bevétel
	3 531 890		3 531 890		Összes kiadás
Gazdasági, Működtető - Ellátó Szervezet (GAMESZ)	113 614		113 614		Összes bevétel
	113 614		113 614		Összes kiadás
Gyerekkuckó Óvoda	395 229		395 229		Összes bevétel
	395 229		395 229		Összes kiadás
Cinkotai Huncutka Óvoda	266 902		266 902		Összes bevétel
	266 902		266 902		Összes kiadás
Napsugár Óvoda	451 813		451 813		Összes bevétel
	451 813		451 813		Összes kiadás
Sashalmi Manoda Óvoda	248 645		248 645		Összes bevétel
	248 645		248 645		Összes kiadás
Margaréta Óvoda	367 602		367 602		Összes bevétel
	367 602		367 602		Összes kiadás
Szentmihályi Játszókert Óvoda	620 619		620 619		Összes bevétel
	620 619		620 619		Összes kiadás
Mátyásföldi Fecskefészek Óvoda	704 572		704 572		Összes bevétel
	704 572		704 572		Összes kiadás
Corvin Művelődési Ház	539 540		539 540		Összes bevétel
	539 540		539 540		Összes kiadás
Kertvárosi Egyesített Bölcsőde	1 002 554		1 002 554		Összes bevétel
	1 002 554		1 002 554		Összes kiadás
Területi Szociális Szolgálat	888 637		888 637		Összes bevétel
	888 637		888 637		Összes kiadás

Napraforgó	267 442		267 442		Összes bevétel
Család- és Gyermekjóléti Központ	267 442		267 442		Összes kiadás
Kerületgazda	1 987 871		1 987 871		Összes bevétel
Szolgáltató Szervezet	1 987 871		1 987 871		Összes kiadás
Rákosmenti Mezei Órszolgálat	194 492	194 492			Összes bevétel
	194 492	194 492			Összes kiadás
Kertvárosi Helytörténeti és Emlékezet Központ	115 812	115 812			Összes bevétel
	115 812	115 812			Összes kiadás

Forrás: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2022. (II. 21.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat 2022. évi költségvetéséről

ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATOK
1) Nyári diákmunka díjazása
2) Önkormányzati céljuttatás, projektprémium
3) Állományba nem tartozók megbízási díjai
4) Kerületi újság kiadásával összefüggő megbízási díjak
5) Díszpolgári cím, Kerületért kitüntetés díjazása
6) Reprezentációs kiadások
7) Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
8) XVI. kerületi óvodák óvodásai vízhez szoktatásának, úszásoktatásának lebonyolítása
9) Önkormányzat által fenntartott intézményekben dolgozók továbbképzése
10) Tiszta udvar - rendes ház program
11) Helyi vállalkozások munkahelyteremtő és foglalkoztatás ösztönző program
12) Bel-és külföldi kiküldetések
13) Arculati reklám, propaganda, testvérvárosi kapcsolatok
14) Folyóirat, időszaki kiadvány – XVI. Kerületi Újság dologi kiadásai
15) Üdülői szálláshely szolgáltatás
16) Kábítószerügyi Egyeztető Fórum feladatai
17) Kertvárosi Ifjúsági Önkormányzati feladatok
18) Karácsonyi csomagok a kerület idős és rászoruló lakosainak
19) "Kertvárosi Gazdi" program
20) "Babacsomag" program
21) „Költs el 5 millió forintot” program, Részvételi költségvetés program
22) Település marketing

23) Krízistámogatás
24) Veszélyhelyzeti rendkívüli támogatás
25) Bursa Hungarica ösztöndíjpályázat
26) Települési támogatás: "Ápolási támogatás"
27) Települési támogatás: "Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek kiemelt támogatása"
28) Települési támogatás: "Fűtési támogatás"
29) Háztartásoknak visszatérítendő támogatás
30) REHAB-XVI. Foglalkoztató és Szolgáltató Nonprofit Kft. visszatérítendő és nem visszatérítendő működési célú támogatása
31) Állami többségi tulajdonú nem pénzügyi vállalkozásnak egyéb működési célú támogatása (Pilisi Parkerdő - Sashalmi erdő fenntartására)
32) Életjáradéki szerződés
33) Kertvárosi tehetséges tanulók támogatása
34) Tehetséges fiatalok támogatása
35) Prevenációs és egészségfejlesztési keret
36) Környezetvédelmi támogatás és pályázati keret
37) Iskolakezdesi támogatás az alsó tagozatosok számára
38) Szabadidős sport támogatása
39) XVI. kerületi Szakorvosi Ellátásért Alapítvány támogatása
40) Testvérvárosi gyerekek és testvérvárosi oktatási intézmények támogatása
41) Kiemelt sportolók támogatása
42) Polgármester és alpolgármesterek által nyújtott egyedi támogatások
43) Kertvárosi Fúvószenekari Egyesület támogatása
44) Cogito Alapítvány támogatása
45) Egyéb célú telkek beszerzése: Lakótelkek kialakítása és közművesítése
46) Útlejegyzések
47) Kerékpárút fejlesztés
48) Tervezések, szabályozási és rendezési terve
49) Lakótelep felújítás
50) Főkertész feladatkörében történő fejlesztések
51) Cinkotai Huncutka Óvoda építése (Vágás utca 54.)
52) XVI. Kerület Kertvárosi Egészségügyi Szolgálatá Benő utca 2. szám alatti telephelyén található épületben költségelví bérlakások kialakítása
53) Kertvárosi Idősek Otthona és Közösségi Központja és kapcsolódó tematikus természetközeli közösségi park létrehozása állami támogatás esetén
54) Budapest Főváros Önkormányzata által meghirdetett „Közösségi célú város-rehabilitációs programok megvalósítására” című, 2016. évi pályázat
55) Informatikai gép, berendezés és felszerelés beszerzés, létesítés
56) Egyéb gép, berendezés és felszerelés beszerzés, létesítése
57) Jármű beszerzése
58) Önkormányzati épület felújítása
59) Intézményi felújítások:
- Derűs Alkony Gondozási Csoport épületeinek felújítása II. ütem (János u. 49.)
- Segítő Kéz Gondozási Csoport épületének felújítása (Vidámvásár utca 5-7.)
- Biztonsági felülvizsgálatok: Bölcsődék, óvodák és egyéb intézmények elektromos hálózatainak biztonsági felülvizsgálata és javítása
60) Kamatmentes helyi támogatás

61) Egyéb lakástámogatás - Munkáltatói kölcsön nyújtása
62) Fialat házasok első lakáshoz jutási támogatása
63) Önkormányzati többségi tulajdonú nem pénzügyi vállalkozásnak egyéb felhalmozási célú támogatása - Kertvárosi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft.
64) Önkormányzati többségi tulajdonú nem pénzügyi vállalkozásnak egyéb felhalmozási célú támogatások - Sashalmi Piac Kft.
65) Budapesti Zsidó Hitközség egyedi támogatása
66) Egyházi jogi személynek, egyéb felhalmozási célú támogatások
67) Városképi jelentőségű épületek és építmények felújításának, helyreállításának önkormányzati támogatása
68) Államkötvény vásárlás
69) Pénzeszközök lekötött betétként elhelyezése

Forrás: XVI. kerületi Önkormányzat 2022. évi költségvetése

	2019	2020	2021
Bevételek			
Üzletek bérbeadásából	39.283 eFt	40.757 eFt	44.007 eFt
Közösségi terem bevételei	12.957 eFt	11.800 eFt	14.302 eFt
Napijegyek árbevétele	4.717 eFt	4.638 eFt	5.562 eFt
WC automaták árbevétele	194 eFt	55 eFt	215 eFt
Reklámfelület bérbeadása	1.308 eFt	1.022 eFt	1.152 eFt
Továbbszámlázott díjak	10.865 eFt	10.915 eFt	11.687 eFt
Üzemeltetési díj	1.438 eFt	1.518 eFt	2.074 eFt
Egyéb bérbeadás	0 eFt	0 eFt	0 eFt
Kamatokból származó bevételek	0 eFt	0 eFt	0 eFt
Egyéb bevételek	1.488 eFt	6.800 eFt	6.453 eFt
Ráfordítások			
Anyagjellegű ráfordítások	39.725 eFt	42.075 eFt	42.422 eFt
Személyi jellegű ráfordítások	23.391 eFt	28.164 eFt	34.350 eFt
Az értékcsökkenési leírás	3.862 eFt	4.963 eFt	5.281 eFt
Egyéb ráfordítások	1.169 eFt	1.375 eFt	2.745 eFt
Pénzügyi műveletek	0 eFt	0 eFt	0 eFt

ráfordításai			
Adófizetési kötelezettség	369 eFt	140 eFt	154 eFt
Adózott eredmény	3.734 eFt	788 eFt	500 eFt

Forrás: <https://sashalmipiac.hu/kozerdeku-adatok/> - Saját szerkesztés

	2019	2020
Bevételek		
Termékértékesítés	99 605 eFt	123 199 eFt
Papír, írószerbolt	326 eFt	378 eFt
Szolgáltatás, bér munka	14 456 eFt	16 423 eFt
Bérleti díj	1 680 eFt	1 680 eFt
Üzemeltetési hozzájárulás	2 898 eFt	3 650 eFt
GLS Pont csomagküldés	615 eFt	2 157 eFt
Egyéb bevételek	66 879 eFt	73 511 eFt
Sajáttermelésű készletek aktivált értéke	3 521 eFt	6 875 eFt
Ráfordítások		
Anyagjellegű ráfordítások	107 908 eFt	120 669 eFt
Személyi jellegű ráfordítások	77 638 eFt	88 690 eFt
Értékcsökkenési leírás	2 177 eFt	1 746 eFt
Egyéb ráfordítások	688 eFt	1 161 eFt
Adózott eredmény	1 406 eFt	1 684 eFt

Forrás: Éves beszámolók – Saját szerkesztés

	2015	2016
Bevételek		
Értékesítés nettó árbevétele	228 536 eFt	225 876 eFt
Egyéb bevételek	70 592 eFt	73 607 eFt

Ebből: egyéb bevételekből működési támogatás	65 297 eFt	68 336 eFt
Ebből: egyéb bevételekből beruházási kompenzáció	5 120 eFt	4 855 eFt
Pénzügyi műveletek bevételei	84 eFt	7 eFt
Ráfordítások		
Anyagjellegű ráfordítások	145 817 eFt	138 616 eFt
Személyi jellegű ráfordítások	132 198 eFt	138 547 eFt
Értékcsökkenési leírás	9 274 eFt	10 670 eFt
Egyéb ráfordítások	2 943 eFt	6 802 eFt
Adózás előtti eredmény	8 980 eFt	4 855 eFt
Adófizetési kötelezettség	256 eFt	260 eFt
Adózott eredmény	8 724 eFt	4 595 eFt

Forrás: Éves beszámolók – Saját szerkesztés

	Fejlesztési elképzelés 2020-2024	Várható kiadás E Ft	Év
1.	Bővítjük a Jókai utcai szakrendelőt a várakozási idő további csökkentése érdekében, valamint létrehozuk a Kertvárosi Sürgősségi Ellátást.	2 000 000	2020-2021.
2.	A tudatos környezetvédelem érdekében az ingyenes faültetési, esővíz-tárolóedény, komposztálóláda akciót tavaszi virágültetési akcióval bővítjük. Bővítjük a tavaszi nyesedékgyűjtési, őszi lombgyűjtési akciót, és a zöld javak újrahasznosítására komposztálótelepet hozunk létre. Erdőtelepítési programot indítunk.	830 000	2020-2024.
3.	A tankerülettel közösen folytatjuk az iskola- és óvoda felújításokat, valamint az iskola- és óvodaudvar-felújításokat. Az iskoláknál, óvodáknál a parkolási problémákat enyhítjük.	4 530 000	2020-2024.
4.	Befejezzük a bölcsőde bővítését Cinkotán. Bölcsődét építünk a Lándzsa lakótelepen, óvodát a cinkotai lakóparkoknál.	1 250 000	2020-2024.

5.	Megszüntetjük a belterületi földutakat. Lakóutca felújítási programot indítunk.	2 320 000	2020-2024.
6.	Szorgalmazzuk a fővárosi főútvonalak felújítását: Szlovák út, Ostoros út, Rákosi út, Thököly út, Batthyány utca, Magtár utca, Rózsa utca, Georgina utca, Futórózsa utca.	0	2020-2024.
7.	Közlekedési rendszer újjáalakítása a Rákospalotai határút - Késmárk utca - Rákóczi utca kereszteződésében.	150 000	2023.
8.	HÉV-Metró összekötés további szorgalmazása. A metró járjon Cinkotáig!	0	2020-2024.
9.	Csapadékvíz-elvezetési és csapadékvíz-kezelési program folytatása.	400 000	2020-2024.
10.	Befejezzük a Jókai utcai lakótelep közterületeinek felújítását, városközponthoz méltó teret hozunk létre a Jókai utcában.	800 000	2020-2021.
11.	Tovább növeljük a közterületi tisztaságot a Kerületgazda Szolgáltató Szervezettel, átvállaljuk a főútvonalak melletti zöldfelület kezelését a Fővárosi Önkormányzattól, parkőri rendszert vezetünk be.	170 000	2021-2024.
12.	Bővítjük a közterület-felügyelet létszámát, betartatjuk a helyi szabályokat. Megőrizzük a legbiztonságosabb kerület címet.	231 000	2020-2024.
13.	Továbbra sem engedjük az Ikarus Ipari Park lakáscélú beépítését.	0	2020-2024.
14.	Megemeljük a pénzügyi forrást a lakótelepi lakások hőszigetelési pályázatán. Pályázati úton támogatjuk a megújuló energiaforrások használatát családi házak és lakótelepi társasházak esetében is.	560 000	2020-2024.
15.	Bővítjük a kerületi fitnesspark- hálózatot, támogatjuk kézilabdacsarnok és jégcsarnok építését.	10 000	2020-2024.
16.	Bővítjük a nyugdíjas klubot a János utcában, felújítjuk a Vidámvásár utcában. A szociális étkeztetésben részt vevők számára biztosítjuk a menüválasztás lehetőségét.	750 000	2019-2024.
17.	Megtartjuk a Nyugdíjasok Segítő és Szállító Szolgálatát, a „Kattints Nagyi!” Programot, bevezetjük az ingyenes „időstornát”.	145 000	2020-2024.
18.	Idősek otthonát nyitunk a kerületben.	2 050 000	2023-2024.
19.	Áttérünk az e-ügyintézésre. A ciklus végére minden polgármesteri hivatali ügy intézhető lesz interneten keresztül.	40 000	2020-2024.
20.	Tovább bővítjük a kertvárosi kerékpárút-hálózatot.	900 000	2020-2024.
21.	Járda-felújítási program folytatása mellett megkezdjük a főutak melletti járdák díszburkolatra cserélését.	460 000	2020-2024.
22.	Bővítjük a kisgyermekeseket segítő és szállító szolgálatot egyedülálló anyák számára délutáni gyermekfelügyelet biztosításával.	25 000	2020-2024.
23.	Állatvédelmi járőrszolgálat bevezetése.	10 000	2020-2024.
24.	Ingyen wifi biztosítása a köz-parkokba, a fiatalok számára mobiltöltővel	13 500	2020-2024.

	rendelkező padok telepítése.		
25.	Végrehajtjuk a szentmihályi régi temető további rendezését.	60 000	2023-2024.
26.	A szentmihályi uszoda mellett kültéri medencét alakítunk ki.	150 000	2021.
27.	Felújítjuk a Centenárium lakótelep közútjait és parkolóit.	600 000	2021-2024.
28.	Rászorítjuk a közműcégeket, hogy kezdjék meg a légvezetékek föld alá helyezését.	0	2021-2024.
29.	A kertvárosi jelleg megőrzése érdekében tovább szigorítjuk az építési szabályokat.	0	2020-2024.
30.	Folytatjuk a parkfelújítási programot a Tóth Ilonka tér és a Csíkszentmihály tér megújításával. Bővítjük a játszótéri illemhelyek számát.	115 000	2020-2024.
31.	Az egészségmegőrzés érdekében folytatjuk a Prevenációs Programot.	180 000	2020-2024.
32.	Bevezetjük az ingyenes úszásoktatást az óvodákban.	20 000	2020-2024.

Forrás: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat – Gazdasági program a 2020-2024. évekre

7.3 3. sz. melléklet: Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: A költségvetés bevételei és kiadásai.....	20
2. táblázat: Az Önkormányzat tartalékai	21
3. táblázat: Kérdőív 6. kérdés.....	34
4. táblázat: Kérdőív 9. kérdés.....	36
5. táblázat: Kérdőív 10. kérdés.....	37
6. táblázat: Kérdőív 13. kérdés.....	39

7.4 4. sz. melléklet: Ábrák jegyzéke

1. ábra: Az államháztartás funkciói	4
2. ábra: Gazdaságpolitikai funkció	5
3. ábra: Az államháztartás alrendszerei	6
4. ábra: A költségvetés tervezésének előirányzatai	8

5. ábra: Tervezési technikák	9
6. ábra: A helyi önkormányzatok szervei	12
7. ábra: Helyi adó típusok	14
8. ábra: Helyi gazdaságfejlesztés módszerei.....	15
9. ábra: Gazdasági program tervezése	16
10. ábra: Budapest XVI. kerületének elhelyezkedése	17
11. ábra: A XVI. kerület népessége.....	19
12. ábra: Sashalmi Piac Kft. bevétel-ráfordítás eloszlása 2019-2021 között.....	25
13. ábra: Sashalmi Piac Kft. nyereség kimutatás 2019-2021 között.....	25
14. ábra: REHAB - XVI. bevétel-ráfordítás eloszlása 2019-2020 között	26
15. ábra: REHAB – XVI. nyereség kimutatása 2019-2020 között	27
16. ábra: Kertvárosi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft. bevétel-ráfordítás eloszlása	28
17. ábra: Kertvárosi Sportlétesítményeket Üzemeltető Kft. nyereség kimutatása.....	28
18. ábra: Felhívás az uszoda újjáépítéséhez szükséges támogatásra.....	29
19. ábra: Kérdőív 1. kérdés	31
20. ábra: Kérdőív 2. kérdés	31
21. ábra: Kérdőív 3. kérdés	32
22. ábra: Kérdőív 4. kérdés	32
23. ábra: Kérdőív 5. kérdés	33
24. ábra: Kérdőív 7. kérdés	35
27. ábra: Kérdőív 12. kérdés	38
28. ábra: Kérdőív 14. kérdés	40
29. ábra: Kérdőív 15. kérdés	41
30. ábra: Kérdőív 16. kérdés	41
31. ábra: Kérdőív 17. kérdés	42
32. ábra: Kérdőív 18. kérdés	42
33. ábra: Kérdőív 19. kérdés	43

8 Függelékek

NYILATKOZAT

KOROMPAI GERGELY (név) (hallgató Neptun azonosítója: G918Y6)
konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az
irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól
tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő
védésre javaslom / nem javaslom¹.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem^{*2}

Kelt: 2023 év november hó 03 nap

Dr. Györeyi Judit
belső konzulens

1 A megfelelő aláhúzendő.
2 A megfelelő aláhúzendő.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: KOROMPAI GERGELY
A Hallgató Neptun kódja: G918Y6
A dolgozat címe: AKU. KERÜLETI ÖNK. SZERVE A HJLYI GAZD. FEJLŐDÉ-
A megjelenés éve: 2023 SÉBEN
A konzulens intézetének neve: AGRÁR ÉS ÉLELMISZERGAZDASÁGI INTÉZET
A konzulens tanszékének a neve: KÖLGAZDASÁGTANI ÉS TERMÉNYLETI ERŐFORRÁSOK
TANULSÉK

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlant állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem könyvtári repozitori rendszerében.

Kelt: 2023 év november hó 03 nap

Hallgató aláírása

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

A XVI. kerületi Önkormányzat szerepe a helyi gazdaság fejlődésében

Korompai Gergely

Gazdálkodási és menedzsment - alapképzés, levelező tagozat

Agrár és Élelmiszergazdasági Intézet, Közgazdaságtani és Természeti Erőforrások Tanszék

Belső témavezető: Dr. Villányi Judit - egyetemi docens, Agrár és Élelmiszergazdasági Intézet, Közgazdaságtani és Természeti Erőforrások Tanszék

Dolgozatom témája: A helyi önkormányzatok költségvetési és vagyongazdálkodása, az önkormányzatok vállalkozási tevékenysége. A téma keretében vizsgálom a XVI. kerületi Önkormányzat szerepét a helyi gazdaság fejlődésében. Szakdolgozatomat első felében bemutatom a magyar államháztartás rendszerét, kiemelten az önkormányzatok alrendszerét, a második felében a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzatának gazdálkodási tevékenységét és programját. A gazdasági program keretében megalkotott fejlesztési elképzeléssel összefüggésben egy interjú segítségével megvizsgáltam a covid-járvány és a gazdasági válság okozta nehézségeket is, illetve készítettem egy kérdőívet, melyet főként XVI. kerületi lakosok, illetve a kerülettel kapcsolatban álló személyek töltöttek ki a helyi gazdasági helyzetre vonatkozóan. A dolgozat célja, a kerület költségvetésének bemutatása és az önkormányzat szerepének vizsgálata a helyi gazdaság fejlődésében. Fontos szempont a költségvetés és az előirányzatok adatainak rendszerbe foglalása, táblázatokon és diagrammokon történő szemléltetése, a helyi vállalkozások gazdasági teljesítménye és a társadalmi jólét vizsgálata.